

ELLENZÉK

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár,
Jókai-u. 16., I. Telefon: 11—09. Nyomda: Egye-
sem-u. 8. Telefon: 29—23. Csekk száma: 72056

ALAPÍTOTTA:
BARTHA MIKLÓS

Kiadótulajdonos: „PALLAS SAJTÓVÁLLALAT”
Rt. Kolozsvár. Előfizetési árak: 1 hóra 4.30 P.
negyedévre 12.40, félévre 24.80, 1 évre 49.60 P.

A NAGY DNYEPER-ÍVBEN ÚJ SZOVJET OFFENZÍVA INDULT

HARMINC LÖVÉSZHADOSZTÁLY ÉS ÖT PÁNCÉLOSHADTEST ROHAMOZTA A KRIVOJ-ROGI NÉMET
ÁLLÁSOKAT — RJECICA KÖRÜL MEGHIUSULT AZ OROSZ ÁTTÖRÉSI KÍSÉRLET — UMANSZKI
MEXIKÓI SZOVJET KÖVET FELTÜNŐ NYILATKOZATA

OTTO VON HEYDEBRECK KÜLÖNJELENTÉSE A KELETI FRONTRÓL

Neveltől Kercsig a gigantikus front egész hosszában ismét támadnak a szovjet csapatok. Az eddigi nyugalmasabb arcvonalaszkaszokon, nevezetesen a Dnyeper-ívből, Cherson és Nikopol előterében, Szmolensztól nyugatra, valamint Vitebszke közelében tegnap reggel óta a szovjet hadvezetőség ember- és hadianyagtartalékainak újabb harcbaratásával rohamra indította hadosztályait. A küzdelem súlypontja ezúttal Krivoj Rog környékére esik, ahol Koniev páncélosai makacsul ostromolják a német állásokat, hogy a védelmet nagyobb arányú visszavonulásra kényszerítve von Manstein vezértábornagy feketetengeri helyzetét megkönnyítse és ezzel párbuzamosan a Krim-félszigeten állomásozó német-román hadsereg kiállításait érzékenyen csökkentsék. Más orosz ékek Dnyepropetrovsktól délnyugatra szárnnytámadással próbálják a védelmet erőinek megőrzésére kényszeríteni. Természetesen az első nap hadműveletei, bármennyire is a legnagyobb elkeseredettséggel folytatók, még nem jelölték ki a fejlődés irányát. Huszonnégy óra kevés ahhoz, hogy a világ két leghatalmasabb hadseregének aránylag szűk térhez kötött párvíadalából valamelyik fél vesztesésként kerüljön el a porondra. Nem várható döntés a következő huszonnégy órában sem, sőt, ha belátható időn belül az egyik vagy másik fél túlsúlya érzetű is, hatását, még mindig alkalmazható a mind német mind orosz részről többször felhasznált taktika, a rugalmas kitérés, a gumiszallag taktikája, amelynek segítségével megégyezve meg lehet akadályozni a taktikai siker hadászati kiaknázását. Egyelőre semmiféle jelből nem lehet következtetni arra, hogyha az arcvonal Krivoj Rog és Nikopol között kibillen mostani sarkából, a sarkpontok nyugat, vagy kelet felé tevődnek-e át. Mindamellett a német hadsereg főparancsnokának az a többször hangsúlyozott véleménye, hogy presztizskérdések nem befolyásolhatják a német hadvezeték intézkedéseit, főképp ha egyes városok vagy támaszpontok birtokbavételétől kapitális fontosságú stratégiai érdekek nem teszik indokolttá, megkönyvit a német vezénylőtábornokoknak a célszerűbb hadmozdulatok végrehajtására alkalmasabbaknak mutatók lehetőségei között az indokolt választást. Ennél bővebb magyarázatot fűzni a Dnyeperekanyarban előállott új helyzethez a közelebbi adatok ismerete nélkül nem lehet.

A Zsitomir—Korostyén, illetve a Zsitomir—Berdicev közötti fronttrész változásai nem kisebb figyelmet érdemelnek, mint a Dnyeper-medence hadműveletei. A hétjői OKW-jelentés közli azt, amit az előző három nap itteni harcai az eldöntötték: Zsitomir városából visszavonták a védőket, s a német csapatok a várostól délnyugatra és északnyugatra új állásokat foglaltak el. Rokosszovszky tábornok azonban nem pihen babérjain, hanem szorosan nyomköveti a német kötelek mozgulatait. Már is új, energikus pontok rajzolódnak ki, amelyeknek iránya nyugatra, pontosabban Vinnyca és Uman irányába mutat. Tegnap rövid összefoglalóknak rámutattunk Zsitomir jelentőségére, mint a Leningrád—Odessa közötti vasútvonal főállomására. Szóltunk a vasúti göcnak az anyagszállítás és a csapatátcsoporthozások szempontjából tulajdonítható értékéről. A tegnapi elvi megállapítások mára gyakorlatilag is érvénybe léptek.

Gomel körül ugyancsak teljes erővel fellángoltak a harcok. Mint ismeretes, Romanenko

szovjet tábornok kötelei a várost északon és délen is túlhaladták, úgyhogy Gomel jelenleg egy hegyesszögű háromszög keleti sarkában fekszik. Gomeltól nyugatra, a Dnyeper mellett Rjecsica városa is belekerült a harci zónába. A küzdő felek döntést még itt sem értek el, ezért nem lehet hitelt adni azoknak a félhivatalos angol—amerikai értesüléseknek, mintha ebben a térségben újabb betörési helyről lehetne beszélni.

A Szmolenszk—Minszk közötti műnt mindkét oldalán (Orsa körül) szintén fokozódott az orosz nyomás. Itt Solokovszky tábornok azért erőszakolja az áttörést, hogy a vitébszki német elhárító vonalat veszélybe hozza.

Neveltől a hadműveletek mérete nem haladta meg a már három hét óta folyamatosan lévő harcok fokát. Az áttekinthetetlen mozdulásokon a szovjet hadvezetőség azzal a szándékkal tart ki a támadás-sorozat mellett, hogy a német védelem áttörése után a Balti-tengerig tolja ki s így a leningrádi német hadosztályokat ugyanabba a relatív elszigeteltségbe szorítsa, mint amelyben a krími német csapatok immár két hét óta kitartanak.

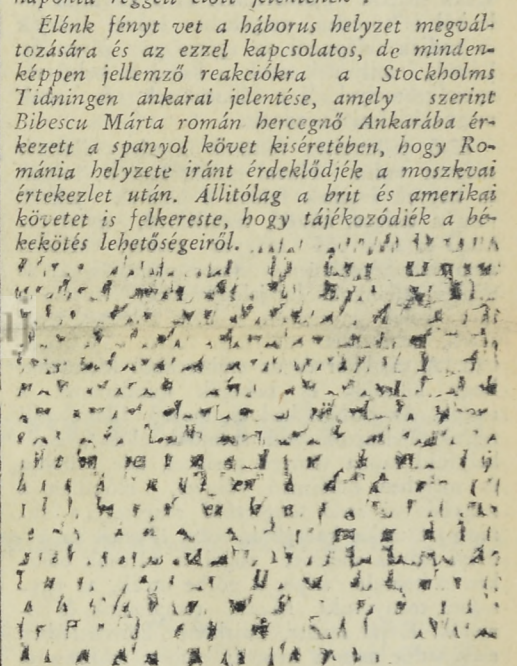
Az olaszországi hadszíntéren változatlan a helyzet. Az itteni harcokat általában két kifejezéssel jellemzik: „lövészárk-harc” és az eközben különösen angol-szász részről alkalmazott „levélbeka-taktika”. Mindkét kifejezés már magában jelzi, hogy az arcvonal áttörődés annyira csekély, hogy térképen alig

is tüntethető fel. Az angol-szász közvélemény érthetően nem titkolja elégedetlenségét Eisenhower, Montgomery és Clarke lassu előnyomulása miatt. A közvélemény nyilván újabb partraszállásokat szeretne látni. Berlin szerint az olasz nyugati partokon Livorno környéke, az Adriai-tenger partján pedig Pescara jöhet számításba, mint a legközelebbi inváziós terület.

A politikai megnyilatkozások közül kiemelkedik Umanszki mexikói szovjet nagykövete beszéde. Umanszki a moszkvai konferenciával kapcsolatban kijelentette, a szovjet kormány elhatározta, hogy birtokába veszi Lengyelország területének azt a részét, amelyet az 1939. évi szeptemberi szovjet—német egyezmény alapján a Szovjetunióhoz csatoltak. További beszédében hangsúlyozta még, hogy a szovjet csapatok nem 145 km-re vannak a lengyel határtól, mint ahogy az angol és az amerikai hírszolgálati irodák állítják, hanem 450 kilométerre. Minthogy a valóságban az orosz hadsereg a régi lengyel határt átlagosan 100—150 kilométerre közelítette meg, Umanszki kijelentését úgy kell értelmezni, hogy a szovjet igények a lengyel—országi határtól mintegy 300 kilométerre terjedjenek nyugatabbra.

Inkább érdekességszámba megy a következő rövid hírünk: Roosevelt elnök felesége az amerikai Essexben beszédet mondott. Kijelentése szerint Sztalin Hull előtt ezt a megállapítást tette: „Az amerikaiak eddigi vesztesége nem több annál, mint amennyit az oroszok naponta reggeli előtt jelentenek”.

Élénk fényt vet a háborús helyzet megváltozására és az ezzel kapcsolatos, de mindenképpen jellemző reakciókra a Stockholms Tidningen ankarai jelentése, amely szerint Bibescu Márta román hercegnő Ankarába érkezett a spanyol követ kíséretében, hogy Románia helyzete iránt érdeklődjék a moszkvai értekezlet után. Allitóltag a brit és amerikai követet is felkereste, hogy tájékozódjék a békéltetés lehetőségeiről.

NAGY JÓZSEF.

Otto von Heydebreck harctéri helyzetjelentése

BUDAPEST, november 16. (Az Ellenzék tudósítójának telefonjelentése.) A keleti arcvonalról érkezett jelentések során különösen két körülmény érdemel nagyobb figyelmet. A helyzet természete szerint ez elsősorban Zsitomirra vonatkozik. Igaz ugyan, hogy illetékes körök szerint egészen világos betekintést ebben a pillanatban éppen e helyre vonatkozólag nem lehet nyerni, de semmi esetre sem tartják feltétlenül hitelt érdemlőnek és a tényállásnak megfelelőnek azt a megállapítást, amely szerint Zsitomirban át nyugat felé sikeres szovjet előnyomulásról számolnak be. Határozottan számításba vesszük ugyanis, hogy azok a szovjet erők, amelyek itt előbbre jutottak, veszedelmesen elszigetelt helyzetbe kerülhetnek. A továbbiakból az állapítható meg, hogy a Kievtől délnyugatra végzett német ellen-támadásokat nemcsak helyi jellegűeknek lehet tekinteni, hanem arra lehet következtetni, hogy ezeknek további jelentős stratégiai következményeit nem tartják kizártnak. Igaz ugyan, hogy a német védő főparancsnoksága legutóbbi jelentése nem számol be innen német térryerésről, csupán arról, hogy a szovjet erők itt jelentékeny veszteségeket szenvedtek, de éppen ezért látszik rendkívül érdekesnek, ha ennek ellenére illetékes helyen elsőszében egészen önként és nyíltan utalnak arra, hogy a Kievtől délnyugatra megindított támadások mögött feltétlenül fontos stratégiai célok rejlenek és azon a véleményen vannak, hogy Kievnél és az előtte levő nagy térségben az ott következő fejlemények a Szovjet helyzetét igen komoly veszedelembe hozhatják. Egyáltalán nem hallgatjuk el, amit már különben korábban is említettünk, hogy nyilván ezzel

áll összefüggésben a Cserkaszinál kifejlődött helyzet.

Itt ugyanis először csak a várostól északnyugatra indultak szovjet támadások, most azonban a város mindkét oldalán. Az itteni helyzet még nem egészen világos, de mindenesetre nagy jelentőséget kell tulajdonítani annak, hogy a szovjet vezetés vasárnap délelőtt itt új támadást indított. Ez a Zaporozsje—Kribojrog vonalról indult ki és a várostól északnyugatra elterülő vidékig terjed. Az a körülmény, hogy német részről a Dnyeper-ívből szintén nagy támadást jelentenek, mutatja, hogy a mostani hadműveletek rendkívül nagy terjedelműek. A szovjet igen nagy erőket vetett harcba. Körülbelül 30 lövészadosztályról, azonkívül nagyszámú erős páncélos kötelékekről tesznek említést. Ha mindezt beillesztjük a keleti harctér mindenütt folyó nagy harcainak összefoglaló képébe s hozzávesszük a Gomelnél és Szmolenszknél

megindított nagy áttörő jellegű támadásokat, akkor érthető, ha illetékes német helyek a pillanatnyi helyzetet határozottan olyanakk minősítik, amelyben a Dnyeper-ívből megindított új nagy támadások döntő erőpróbanak teszik ki a német elhárítást.

A délolaszországi harctér helyzete is figyelmet érdemel. Az Appeninek déli völgyein lövészárkharc alakult ki olyan körülmények között, amire az angol-szászok nem számítottak. A sziklavölgyek megrohamozása különösen sok amerikai katona életébe került. Berlin nem csinál titkot abból a lehetőségéből, hogy Eisenhower Livorno és Pescara magasságában esetleg újabb partraszállási művelettel iparkodik majd lendületbe hozni az elakadó támadást. A németek komoly erőket vonultattak fel és rohamutászaik szívsága úgy Montgomery, mint Clark számára elrontotta a játékot.

Dino Alfierit letartóztatták?

Milánóból jelenti az Interini: Itteni hírek szerint nem felelnek meg a tényeknek azok a külföldön terjesztett híresztelések, amelyek szerint Dino Alfieri volt terlini olasz nagykövet külföldre menekült, Milánóban ezzel ellentétben ugyanis úgy tudják, hogy Alfierit letartóztatták és bebörtönözték.

Kairóban lesz a Roosevelt—Churchill—Sztalin-találkozó?

Stockholmból jelenti az MTI: Mint a Stockholms Tidningen jelenti, Amerikában azt hiszik, hogy Kairóban hamarosan sor kerül Roosevelt, Churchill és Sztalin találkozására. Kairóban szabadidő tettek egy előke-

lő szállodát, amit most tataroznak. Hír szerint fontos értekezletet készítenek elő. Egyes körökben a szövetséges államférfiak találkozásával hozzák összefüggésbe a híresztelést.

A Barabás Miklós Céh képzőművészeti kiállítása a Műcsarnokban

A katalógus előszavában László Gyula a Céh „közösségi hivatását” öt pontban foglalja össze. Az egységbe tömörült művészek mindenekelőtt vállalkoztak az erdélyi elődök nagy hagyományait, de ugyanakkor teljes mértékben mai hangot akarnak megütni. A kolozsvári Műcsarnokot kikristályosodási tengelynek látják és művészetükkel nemzeti és emberi szempontból egyaránt izlésnevelésre és műveltség-serkentésre törekcsenek. Különös nyomatékkal kell kiemelni a második pontot, mely hitvallása s egyben tömör összefoglalása a művészetünk továbbfejlesztő céltudatos elszántsának: A Céh „meg akarja ismeretni a közelmúlt és a jelen művészeti irányait, amelyek forrongásában az akadémiák által megszabott nemzeti egyéniség és egyetemes emberiség új utakat vágott s egyre tisztábban bontakozik ki. Azt akarja, hogy az emberek ismét úgy lássák a művészetet, amelyen valójában. Érezzék át, hogy a művészi alkotás küzdelmében magasabb sikon ugyan, de ugyanaz az élet bontakozik ki, amelyik bennük is a tisztaság felé vágyik.” A kiállítás e céloknak hitelt és értéket ad. Belőle magyarságunk és emberiségünk frissen, erőteljesen csendül ki. Mikor a figyelmes szemlélő végignézte a festményeket, szobrokat, ötvösműveket, vidám bizakodás és tiszta öröm tölti el lelkét. Oka pedig ennek az a meggyőződés szilárduló érzése, hogy a megismert művészek egyenként és együttesen olyan utra léptek, mely lendületesen vezet a haladás felé. Magukba szívták a mult megbecsülését, de képzeletük és alkotásuk minden rezdülésével a mában gyökereznek és a kavargó jelenből is töretlen, magabiztos erővel akarják és tudják felépíteni az egészséges jövőt. Lásuk, milyenek azok a külső és belső tényezők, melyekből e célkitűzések és azok megvalósításai fakadnak.

Első pillantásra feltűnik a tárgyválasztás magyar volta. Hazai erdők, mezők, folyók és hegyek intenek felénk s bennük jelenik meg a dolgozó, küzdő, szemlélődő, gyönyörködő és szenvedő magyar ember. Mindez nem fényképszerűen, kinos pontossággal és népies sallangokkal jelenik meg, hanem a maga belső lényében, a lélek alázatos, egyszerű, néha szenvedélyesen forró vallomásaiban. A tájakból és az emberekből kiérződik, hogy külsőjük és belsejük mindenestől a miénk. Az otthon kedves, meleg illata száll felénk. Felrajzolódnak szemünk előtt a Székelyföld kusza tömegű gerincei, üde égboltja és mélyben hullámzó völgyei, elővillan a nagybányai erdő tengerzöld rengetege, a Szamospart tarka kacagása, testet öltének az erdélyi falvak meghitt zugai, a városok büszkén szétáradó képe, a görbe utcák, az egymásra tornyosuló házak, templomok és temetők. E jól ismert, otthoni környezetben elevenedik meg a magyar ember: asszony és férfi, anya és gyermek, munkás és művész, öreg és fiatal. Sokszor magányosan jelenik meg, testből és lelkéből mégis a magyar föld hellette árad. És most elérkezettünk a legfontosabbhoz: a kiállítás műalkotásai a tárgyválasztáson túl megoldásukban is magyar szellemet tükröznek, mégpedig magától értetődő, könnyed természetességgel. A valóság megbecsülése, a tiszta látás, a zavaros tulzások ösztönöszerű kerülése, a lendületes előadásmód és finom disztingált azok a vonások, melyeknek sajátos arányu keveredése hozza létre a művészi élmény formái és tartalmi megjelenését. Magyar alkotásaink örök, minden korban lényegileg egyformán ható törvényei ezek. A megnyilvánulás foka és a jellemvonások kiválasztódása természetesen korszakok és egyéniségek szerint is változó. Lásunk most erre néhány határozott példát.

Csupa derű és napfény Szolnay Sándor tájképsorozata. Benne a hónapok jellegzetes szín és fényhatásai jutnak kifejezésre. Az élmény elvont, de annak megtestesítője az üde szamosmenti partvidék és a föléje boruló fehér felhőktől átszántott égboltzat. Hasonló gondolatu Andrassy Zoltán kolozsvári tavasza, a tiszta színek e boldog szimfóniája. Összetettebb és tépelődőbb Abódy-Nagy Béla. Képzeltet az átmenetek izgatják, a levegő szint és formát oldó remegése. Tájat és embert ezernyi árnyalat szövedékébe burkolja. Képei komolyak, megdöbbentőek. Amilyen finom Abódy-Nagy, olyan erőteljes Pirk János. Harsány színeitől szinte egymást kergetik a vásznon. Ecszetvonalainak lendületéből nő ki a nagybányai erdő, melynek nyugalmát az emberi munka feszültsége üzi el. A jeles elődök áhítozás természetimadai képein viharra fokozódik. Pirk Jánosnál a színek, Nagy Imrénél a vonalak kavarnak. Nagyszerű tusrajzain az erdélyi irodalom komor tüze ég. E művészek a szín és vonal kifejező erejét kíméletlenül kiaknázák anélkül, hogy a valóságot eltorzítanák.

Ugyanez áll Gy. Szabó Lajos pasztelljeire. A színek és formák drámai felfokozása már túllépi a technika kereteit. A nehéz kékek, vörösök és barnák a kezdet igézetével és nyersséggel robbannak ki, legmegröbbőben az önarcképen. A művész új uton indul el, melynek különös érdekességét ad a műfaj és előadásmód éles ellentéte: a vihar a csendéletből és a vadvízes, buckás alföldi tájképből támad. E pasztellek lendületét látjuk viszont Ince István mélytűző, kitűnően felépített tájképein és András László alakos kompozícióin. A „Szénagyűjtők” és a „Vásár” rendkívül mozgalmasak és csordultig telve vannak élettel. Egységüket elsősorban finom, halvány tónusoknak köszönhetik. Simon Béla biztos kézzel odavetett színekkal épít, de az egységes összefoglalással adós marad. Régebbi, monumentális kompozícióival szemben a most kiállítottakban ideges keresés forr, mely széttöredezi a felületet.

Nagyon érdekes, hogy a vonal és tömeg kifejező ereje milyen sok festményen tér vissza. Simon Béla tisztára színekből és tónusokból táplálkozó szerkesztése mellett ez a másik felfogás bontakozik ki Mohi Sándor meglepően jó képein. Csendélete és Önarcképe kitűnő példa arra, hogyan válik az izmos vonal és tömeg a mondanivaló gerincévé. Ugyanez az erőteljes kifejezésre való törekvés nyilatkozik meg Piskolti Gábor „Patak” című festményén. A formák és színek fejelemé azonban nem kényszerű, ellenkezőleg szabad és könnyed. Ince János is ezen az uton halad, de nála a kifejezés bizonyos dekoratív mellékzet kap. A tér megszűkül, akárcsak Várbelyi Z. Emil két jellegzetes arcképén. Ennek az iránynak minden következtetését Fülöp Antal Andor vonja le. A színek és formák vázsnain síkba higgadnak és tiszta egymásmelletteiségükben is valami csodálatosan friss tónusban olvadnak össze. Odaadással és végtelenül finoman használja ki egy-egy színek minden árnyalatát. A sárga mellett ujjabb képein a vörös és a zöld is tekintélyes szílamot kap. (Bírsalmát szedő lány.) Sőt a szíval csendélet, lapos háttérrel, melynek foltok sötétnek. Fülöp festményei határozottan dekoratívak, de a remek disztörzék mögött nem üresség, hanem komoly művészi érték rejtőzik. Belőlük az a halkszavu finomság szól, mint Ferenczy Julia pasztelljeiből és főleg Tollas Julia elsőrangú vízfestményeiből. Aktképein, fejtanulmányain és különösen a „Levél” című kis kompozícióján könnyed, puha gyöngyházás fények csillognak. Feltűnik, hogy mennyi kiváló akvarell-festő szerepel: Bódy András vezetőalakja mellett Debiczky István, Bene József, Kudász Károly és Olajos István. Ide kapcsolódhatnak hangulatilag Varga Mátyás szeretőreméltó költőiséggel festett temperái is. A „Láz” című egyike a kiállítás legszervezőbb alkotásainak. A művész két szép fametszete viszont határozottan formaérzéről tesz tanúságot. Mellettek még szembetűnőbb Élesdy István rézkarcainak lágy festősége.

A festészet tükrözte világ fogad bennünket a szobrokban is. Legnagyobb meglepetés Kósa-Huba Ferenc és Kós András erőteljes előretörése. Teherséges voltak eddig is kétségtelen volt, de teljesen csak most találtak magukra. Kósa-Huba önarcképe és Kós női feje kiforrott alkotások, melyek a nemes anyag szépségét árszellemlik. Érezzük bennük a valóság lüktetését és e mellett azt a többletet, mely őket a természet esetleges síkjáról a művészet örök síkjára emeli. Méltóképpen csatlakozik hozzájuk Szervátiusz Jenő színt az egyiptomi klasszikus szobrászatra emlékeztető „Tibikéje”. Szervátiusznak még két művét kell kiemelni. Az egyik a „Csángó határ”. A sziklára támaszkodó tagbaszakadt alak döbbenetesen érzeti a határról hivatás zord nagyszerűségét és félelmetes felelősségét. A zárt kompozícióval szemben az élet szárnybontogató melege árad a „Kismadár” című terrakotta csoportból. A vonalak és formák könnyed fellazulását az anyag és a tárgyválasztás egyaránt indokolják. Az elbeszélés közvetlen és kedves: az anya gyermekében, az pedig madárkájában gyönyörködik. A szobor költőiséggel teli, meghitt hangulatát a terrakotta puha színhatása csak fokozza. Szervátiusz e szoborcsoportját művésztének új kiindulópontjának érezzük. Róla tekintetünk önkéntelenül Kósa-Huba hasonló tárgyu terrakottájára téved.

Az erdélyi ötvösség terén friss nekilendülést jelent Fuhrmann Károly művészete. Képzeltet a honfoglaló magyarság disztölemai ragadták meg. E téren máshol is találunk eredményeket, s így talán szabad remélnünk a további fejlődés és kibontakozás lehetőségét. Az alapmotívum a tarsolylemezek palmettája. A művész végtelen ötletesen fejleszti ki belőle kompozícióit. Hol sávbán, hol központi disztiményben alkalmazza s mindig más és más megoldást nyújt. Stílusának egyik leg-

szébb, teljesen érett alkotása egy kerek ezüst tál, melynek középső mélyedésében a palmetták zegzugos és mégis kiegyensúlyozott sűrűjében szikta szárvasok alakja tűnik fel. Nagyon szépek a láncok és zománcok mellük is. Az előbbieket közül a kolozsvári Mezőgazdasági Főiskola gazdag ékítésű dékáni láncra tűnik ki. A kezdet kedvező folytatással biztat.

A műtárgyak kiválasztása és rendezése igen szépen sikerült. A bírálókat és rendezőket szinte elismerés illeti. Ki kell emelni a középső terem végtelenül derűs, kedves hangulatát. Az oldalszárnyakra a sötétebb és drámaibb alkotások kerültek. Ezáltal nemcsak ritmust, hanem fokozást és feloldódást is érez a látogató. Természetesen van néhány sarok, mely nem egészen szerencsés. Az építészeti tervek ilyenfajta szerepeltetésének pl. nincs sok értelme. Vagy állítsanak ki megfelelő mennyiséget, vagy maradjon el ez az ág teljesen. A most látható néhány darab csak zavarja a képek együttesét.

Nemrégiben nyílt meg a budapesti Nemzeti Szalonban a Képzőművészek Új Társaságának kiállítása. A KUT és a Barabás Miklós Céh tárlatát igen érdekes összevetni. Mindkettő művészek közössége, melynek tag-

jai László Gyula helyes megítélése szerint „pusztán egyéni munkánál többre hivatottak.” E mellett mindkettő magas művészi színvonalat képvisel. És mégis a két kiállításnak egészen más a hangulata. A fővárosban századunk eleje művészi eltávolodásának torzító árnyéka kísértett és a dícséretes kivételek kétségtehetetlen erős gárdája közepette itt is ott is felütötte fejét a l'art pour l'art művészet. Ezzel szemben Kolozsvárt bátor, félreérthetetlen és bizó kiállásnak lehettünk tanúi, olyan kiállásnak, mely arra épít, ami mindenestől a miénk: a magyar tájra, a magyar emberre. De ez az építés nem külsőséges, hanem ősi hagyományokba és izlésbe eresztő gyökérrel és azokból táplálkozva keresi és találja meg az új utakat, melyeken magyarság és európaiság szilárd egységgé forr.

Entz Géza

A Barabás Miklós Céh Képzőművészeti Kiállítását a városi Műcsarnokban vasárnap délelőtt nyitotta meg Kós Károlynak, a Céh elnökének beszéde után Keledy Tibor polgármester. A kiállítás megnyitását részt vett vitéz dr. Haász Aladár miniszteri osztályfőnök is. A kiállítás iránt már a megnyitáson is nagy közönség-érdeklődés nyilvánult meg.

Megállapították az értéknilyvánítás nélküli postai csomagok után fizetendő kártérítés legnagyobb összegét

BUDAPEST, november 16. (MTI) A kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter újból megállapította az értéknilyvánítás nélküli postai csomagok után fizetendő kártérítés legnagyobb összegét. A rendelet szerint az értéknilyvánítás nélküli csomagokért kifizetendő legnagyobb kártérítés összege, ha a csomag teljes súlya az 1 kg.-ot nem haladja meg, 5 pen-

gő; 1 kg.-on felül 5 kg.-ig 25 pengő; 5 kg.-on felül 10 kg.-ig 50 pengő; 10 kg.-on felül 15 kg.-ig 75 P; 15 kg.-tól 20 kg.-ig 100 pengő; 20 kg.-on felül pedig minden kg. után további 25 pengő fizethető ki. A kártérítés újabb megállapítása csak a rendelet kihirdetése napjától kezdődő időpontban feladott postai csomagküldeményekre alkalmazható.

Törvényszéki bűnesetek:

Megvesztegetési és árdrágítási ügyek a bíróság előtt

Börtön-, fogház- és pénzbüntetések szabott ki a törvényszék

KOLOZSVÁR, november 16. A kolozsvári törvényszék büntető harmastanácsa tegnap tárgyalta Szabó András dr. törvényszéki tanácselnök elnöklésével Vigdorovits Sámuel, Szentlászló ut. 11. szám alatt lakó zsidó fuvaros bűnügyét, aki ellen az ügyesség megvesztegetés bűntette miatt indított eljárást. Vigdorovitsot a városi fogyasztási adóellenőrök március 18-án tettenérték, amikor egy László Márton nevű élőállatkereskedő társával két borjút engedély nélkül levágott és feketén árusította. A tettenért zsidó fuvaros Szép Lajos, Boldizsár Ferenc és Miklós János fogyasztási ellenőroket 50 pengővel megakarta vesztegetni és arra akarta bírni a közhatalnokokat, hogy az ellene felvett jegyzőkönyvet semmisítsék meg.

Vigdorovits a tárgyaláson tagadta bűnösségét, azonban a tanak ellene vallottak. A törvényszék 6 hónapi börtönrre és 3 évi jogvesztésre ítélte a vádlottat, akit az ügyész indítványára azonnal letartóztattak, miután szökéséről tartani lehet.

Pop Sándor kolozsgyulai 77 éves földműves szintén megvesztegetés miatt került a törvényszék elé, mert március 15-én arra akart bírni egy katonai személyt, hogy ne vegye igénybe szénafelhasználását és 10 pengőt kínálta ezért. A tárgyaláson tagadta bűnösségét, azt mondta, hogy a 10 pengőt nem megvesztegetési szándékkal akarta adni, hanem mintegy kárpótlásul az állammal szemben a széná ellenértéképpen. A törvényszék az idős földművest előrehaladott korára való tekintettel nem ítélte börtönbüntetésre, hanem 15 napi fogházat szabott ki rá és politikai jogait egy évre felfüggesztette.

A törvényszék egyes uszorbírái számos árdrágítási ügyben hoztak ítéleteit. Vitos Pál dr. törvényszéki tanácselnök Bot Mara István mákófalvi gazdát, aki buzakészletét nem jelentette be a nyáron, 200 pengő pénzbüntetésre ítélte.

Székely Józsefné, Bolgár-utca 25. szám alatti lakos viszonteladási céllal egy pár tyukot vásárolt meg drágábban. 200 pengő pénzbüntetésre került.

Feuer Salamon bánffyhyunyadi rongyszedő mult év június havában Goldstein Mózes szappanfőzőtől viszonteladási céllal megvásárolt 25 db. 7—8 dkg. súlyu mosószappant darabonként 30 fillér helyett 1 pengőért és egy-egy darab szappanért a falusiaktól 1.62 pengő értékű 4 és fél liter tejet kért. Az árdrágító zsidó 500 pengő pénzbüntetésre került.

Ugyancsak számos árdrágítási ügyben ítélkezett Biró Lajos dr., mint egyes uszorbíró. Valits István körösfeketetői földművest, aki nagymennyiségű gabonakészletét elvonta az igénybevétel elől, egyhó-

napi fogházra és 300 pengő pénzbüntetésre ítélte.

Istók István mérai földműves 8 mázsa gabonát elrejtett. Egyhónapi fogházra, 300 pengő pénzbüntetésre és egyévi jogvesztésre ítélték.

Juhancs Pál körösfeketetői földműves szeptember 22-én elrejtette 8 mázsa gabonáját. 15 napi fogházra, 300 pengő pénzbüntetésre és 1 évi jogvesztésre ítélték.

Kolcsar Simonné vajdaházi asszony két csirkét 40 pengőért akart eladni 300 pengő pénzbüntetésre ítélték.

Szabó András mérai mészáros szeptember 17-én engedély nélkül vásárolt és levágott egy háromhetes bivalyborjút és kilónként 7 pengős áron akarta kiárusítani. 690 pengő pénzbüntetéssel sújtották. Ficsi Lemeterné szamosfalvi kereskedő feleségét árdrágításért 300 pengő pénzbüntetésre, Kovács János egeresi földművest árdrágításért ugyancsak 300 pengő pénzbüntetésre ítélték.

Groza Gergely szászfenesi cipész egy 23 pengő értékű cipőt 150 pengőért akart eladni. 250 pengő pénzbüntetésre és 80 pengő vagyonai elégtételt megfizetésére ítélték.

Kádár István diósi földműves felesége tejet szállított Kolozsvárra. A férfi szeptember 7-én felkereste vevőiket és literenként 1.70 pengőt követelt a tejért. Bíróság elé állították. A törvényszéki tárgyaláson a vádlott hozzátartozói azzal védekeztek, hogy Kádár István nem beszámítható és a vádlott elmeállapotának megvizsgálását kérték. A bíróság hasonló értelemben határozott és a vádlottat beutalták elmegfigyelésre az ideggyógyászati klinikára.

RENDELET AZ OLAJLENSZALMA BESZOLGÁLTATÁSÁRÓL

BUDAPEST, november 16. (MTI.) A rosnövényforgalmi központ felhívja az olajlent termelő gazdákat figyelmét a rosnövény forgalmának szabályozásáról szóló rendeletben foglalt köteleességek teljesítésére. A rendelet értelmében a gazda köteles az általa termelt olajlenszalmát az alább részletezett beszolgáltatási határidők szerint a jogosított kereskedőnek vagy kikészítő vállalatnak eladni, vagy vételre felajánlani.

A beszolgáltatás, felajánlás két részben történik. Az első részben a termésnek 70 százalékát október elejéig, a visszararadt 30 százalékát 1944 április 1-ig kell vételre felajánlani.

Kisebbségi multunk és a vádaskodások

Sulyos támadás hangzott el az OTI önkormányzatának vasárnapi közgyűlésén Pálffy Tibor, a kolozsvári Hivatásszervezet titkára ellen. Kínos meglepetéssel és keserű érzésekkel vegyes meglepetéssel olvastam a MTI vasárnapi táviratait között, hogy Payer Károly szociáldemokrata képviselő a közgyűlésen éles kirohantást intézett Pálffy Tibor ellen. Tudvalevő, hogy az OTI önkormányzatába most hívták be az erdélyi és délvideki tagokat. Ezzel az erdélyi munkás- és magántisztviselőosztály régi kérését teljesítették és az önkormányzatba a visszacsatolt területekről olyan tagokat neveztek ki, akik a közösségi mozgalmakban úgy a kisebbségi sorsban, mint a felszabadulás óta eltelt idő alatt szerepet játszottak. Pálffy Tibor a román impérium alatt a kolozsvári vasmunkások titkára volt. Tevékeny részt vett a kisebbségi élet minden magyar megmozdulásában. Annak idején, amikor a Magyar Népközség megalakult, egyik szószólója volt annak az elgondolásnak, hogy a Népközséghez a munkásságnak is csatlakoznia kell. Így történt, hogy az eddig tisztán szakszervezeti alapon csoportosult munkásság magyar rétege csatlakozott a Magyar Népközséghez, amelynek kolozsvári tagozata Pálffy Tibort egyik alelnökévé választotta. Később, a felszabadulás után, a nemzeti alapon szervezkedő munkásság egyik vezetője lett és jelenleg is titkára a kolozsvári Hivatásszervezetnek. Ebben a minőségében hívták be az OTI önkormányzatába. Hihetetlennek és érthetetlennek látszott előttem, aki Erdélyben élt végig a kisebbségi sors huszonkét esztendejét, hogy ilyen mult után Pálffy Tibort azzal vádolták meg, hogy nem jó magyar ember. A sulyos vádat Payer meg is indokolta. Azt állította, hogy Pálffy 1938-ban, tehát a román uralom legválságosabb korszakában egy munkásságúgyeslen magyarellenes kijelentéseket tett és elítélte a revizíós törekvéseket. Payer Károly beszéde után olyan vihar tört ki a közgyűlési teremben, hogy az elnök kénytelen volt 15 percre felfüggeszteni a gyűlést.

Ennyi volt a hivatalos jelentésben. Vajon mi az, ami mögöttes van? A régi újságíró és a sok megpróbáltatáson keresztülment erdélyi magyar ember egészenes ösztönével azt éreztem, hogy nem helyes, ha a közlemény ilyen formában megjelenik. Mint újságíró ugyanis sohasem tévesztettem el azt az igazságot, hogy a nyomtatott betű ölni tud. Nagyon könnyű vádaskodni és nagyon nehéz a nyilvánosság előtt elhangzott állításokkal szemben védekezni. Bárkit meg lehet vádolni és meg lehet hurcolni, de elítélni csak akkor lehet, ha konkrét bizonyítékokat sorakoztatnak fel ellene. Megbocsáthatatlan vétek, ha kellő felelősségérzet nélkül bedobnak a sajtóba valamilyen vádat, mielőtt annak valóságáról az újságíró meggyőződött volna. Ezek a szempontok vezettek akkor, amikor a vasárnap esti jelentésből kihagytam azt a részt, amely Pálffy Tibor személyére vonatkozott.

Azóta megérkeztek Kolozsvárra a hét fői budapesti lapok, amelyek bőven ismertették az OTI közgyűlésen elhangzott vádakat. Azt csak éppen mellékesen említ meg az egyik újságközlemény, hogy nemcsak Pálffy Tibor ellen, hanem mellette is felszólalt valaki. A felszólaló szintén kolozsvári ember: Miklóssy László, aki a magántisztviselők szakmai megmozdulásainak egyik legteljesebb irányítója volt. Miklóssy László tárgyilagosan kijelentette, hogy a közgyűlés egyik tagja ellen elhangzott vád a közgyűlés megsértését jelenti. Az, akit megvádoltak, az erdélyi közvélemény szerint a kisebbségi sorsban a magyar nemzeti gondolat egyik elharcosa volt és a munkásságot nemzeti alapon akarta megszervezni. Miklóssy László kijelentette, hogy abban az esetben, ha a vádak valóknak bizonyulnának, Pálffy Tibort maguk az erdélyi tagok kiközösítenék az OTI önkormányzatából. Ha azonban Payer nem tudja igazolni állításait, úgy vonja le a konzekvenciát és távozzék ő az OTI önkormányzatából.

Ebben a pillanatban tehát tárgyilagosan megvilágítva úgy áll a helyzet, hogy elhangzott egy nemzetárulási vád, amelyet Payer hívei lelkes ujjongással ténynek fogadtak el és sulyosan megbélyegezték Pálffy Tibort. Ezzel szemben ugyanilyen erőlyes cáfolat is történt, amely a leghatározottabb férfiasággal visszautasította Payer állításait és felszólította arra, hogy bizonyítson.

Mire alapítja Payer Károly a vádaskodást? Arra, hogy állítólag egy jegyzőkönyv van a birtokában, amelyet „jó magyar érzésű munkások vettek fel és tanu-

ságot tesznek Pálffy Tibor nemzetellenes magatartásáról”. Magyar életünkben a felszabadulás után döbbenetes jelenség ütötte fel a fejét. Utan-utfélen elszaporodott a vádaskodás és a rágalmazás. Névtelen feljelentések özöne indult meg közéleti személyiségek ellen, sőt az is megtörtént, hogy névaláírással ellátott figyelmeztetések érkeztek a különböző hatóságokhoz, amelyek a legkülönbözőbb bűnöket olvasták X. Y. fejére. Kormányzatunk helyes politikai érzéssel véget vetett a feljelentők garázdálkodásának, mert utasítást adott a különböző hatóságoknak, hogy névtelen feljelentéseket egyáltalában ne vegyenek figyelembe, a nyíltan vádaskodókat pedig arra figyelmeztette, hogy abban az esetben, ha nem tudják bizonyítani állításait, a legszigorúbban megbüntetik őket. Mindezeket csak azért idézem újra, mert Pálffy Tibor ellen ebben az időben egyetlen feljelentés sem érkezett. Pedig az újságírókörökben igazán tudunk volna róla, hiszen nap-nap után elszomorodva hallottuk a sötétben bujkáló névtelen vádaskodók ocsmány suttogásainak híreit. Azt sem tudom elképzelni, hogy az állítólagos magyar és revizíóellenes kijelentések hogyan maradtak mindaddig titokban. Erdélyi magyar közéletünknek nem volt olyan megnyilvánulása, amelyről ne tudtunk volna. Ha tehát Pálffy Tibor a román impérium alatt ilyen sulyosan vétett volna a magyar nemzeti érzület ellen, arról bizonyosan tudomást szereztek volna a magyarság vezetői, akik gondoskodtak volna arról, hogy Pálffy Tibor félreálljon a közéleti szerepléstől, és erről a sajtót is informálták volna. Vagy később, a felszabadulás után, amikor divat volt vádaskodni, hogyan hagyhatták figyelmen kívül ezt az állítólagos kijelentést? Egészen szokatlan és különös jelenség, hogy annak a jegyzőkönyvnek aláírói, amely Payer Károly birtokában van, éppen most jelentkeznek, amikor Pálffy Tibor a nemzeti alapon álló munkásság képviselőjében kapott ki nevezést az OTI önkormányzatába.

Sohasem tartoztam azok közé, akik nem tisztelik a más ember politikai meggyőződését. Elvek és vélemények különbözők. A tisztességes ember azt az utat követi, amelyet a leghelyesebbnek tart. Erdélyben tisztá szívünkben irtózunk az olyan

politikai módszertől, amely nem válogat az eszközökben és politikai célkitűzésének megvalósítása érdekében attól sem riad vissza, hogy személyi hajszákat indítson és az ellenfelet nem az elvi igazságok erejével, hanem a személyek „leterítésével” akarja megtörni. A Pálffy Tibor elleni támadásban félreérthetetlenül felfedezhetjük a politikai hajszát. Itt ugyanis a szociáldemokrata világnézet szembe kerül a nemzeti alapon álló munkással.

Nem akarok abba a hibába esni, mint az OTI önkormányzatának támadó szószólója. Ugy érzem azonban, hogy innen, Erdélyből vissza kell utasítani minden olyan kísérletet, amely bennünket akar megtanítani arra: hogyan kell jó magyarnak lenni. A belső purifikálás munkáját elvégezzük egymás között. Mi felszámoltuk a multat. Aki vétett a magyar nemzetközösség ellen, az meg is bünhődött. De a károsnak és veszedelmesnek tartjuk, ha a mai válságos időkben a nemzet egységét és ellenálló erejét a közvéleményt felkavaró vádaskodásokkal megbontják. Payer Károly politikai vezető volt az alatt a szabad Magyarországon, amíg az erdélyi magyarság ezer gond és baj között küzdött az idegen uralom alatt. Képviselői fizetése mentesítette a mindennapi anyagi gondjaitól, nyugodtan politikailag tevékenykedhetett a magyarság egységének mentek tönkre. Nehogy bárki is félreértse! Nem látunk ebben semmi kivételt, még azt sem vonjuk kétségbe, hogy Payer Károly elveivel valóban a legtisztább fanatizmussal védelmezte és szerette a diadalra jutni. Csak éppen az hat visszataszít, hogy jobb magyar akar lenni a kisebbségi sorsot átvészelt erdélyi magyaroknál. Éles kirohantásban szerepet játszott az a tény, hogy Pálffy Tibor szembehelyezkedett a szociálista megmozdulásokkal és mindig azt hangoztatta, hogy a munkásságnak ki kell tartani a magyar nemzeti eszme és az öncélú nemzeti gondolat mellett.

A közelmúltban Kolozsváron nagy válságmányi gyűlést tartottak a szociálisták, amelyen többek között Payer is beszédet mondott. A szószólók között egy románnyelvű felszólalás is elhangzott. A szociáldemokrata párt vezetői a román munkásság szószólóját a legnagyobb meleg-

séggel üdvözölték és biztosították arról, hogy a párt keretei között a román munkásság követeléseinek érvényt szereznek. Ebből az tűnik ki, hogy a szociálista elgondolás nem ismeri a nemzetiségi különbséget. Magam is mindig azok közé tartoztam, akik a béke és a megértés útját keresték. Politikai módszerek között azonban nagy különbség van és bár fel fogásban nem értettünk egyet a szociálistákkal, mégsem nyilvánítottunk véleményét a gyűlésrel kapcsolatban, mert nem akartuk a hangulatot felkavarni. De ha már arról van szó, hogy mi a helyes az erdélyi magyar életben, annak eldöntését az erdélyi magyarság mégsem fogja Payer Károlyra és elbarátaira bízni.

Alkalmam volt beszélgetést folytatni az OTI önkormányzatának néhány erdélyi tagjával, akik nagyon elkeseredve jöttek haza Budapestről. Azzal mentek fel, hogy az önkormányzat keretei között olyan kérdésekről fognak hallani, amelyek szigorúan és tisztán a kisemberek szociális helyzetének megjavítását célozzák. Ehelyett politikai szószólókat, vádaskodásokat, jelszavakat hallottak, holott mi Erdélyben a kisebbségi sors tapasztalatai alapján megtanultuk, hogy a maroknyi magyar nemzet nem engedheti meg magának a széthúzás fényűzését. Nemcsak a Pálffy Tibor személyéről van szó, amikor tiltakozó szavunkat felemlítjük az olcsó sikerre törekvő politikai propaganda módszerei ellen. Egy ember személye nem számít akkor, amikor a nemzet jobb jövődjéről van szó. Itt, Erdélyben, a boldogabb magyar jövődjéről feltűnik attól, hogy a közvéleménybe bedobott vádaskodásokkal egyesek nyugtalanságot keltenek és gyengítik a nemzet ellenálló erejét. Így lesz közügy a Pálffy-ügyből, amely a közvélemény előtt meghurcolásnak tett ki egy nemzeti alapon álló magyar munkást, mielőtt elítélték volna. Ennek a cikknek nem az a célja, hogy Pálffy Tibort tisztára mossa. Tiltakozás ez az irás minden olyan politikai magatartás ellen, amely a körülöttünk dúló vérzivatar kellős közepén egymás ellen uszít magyar és magyart, mert szent hitünk, hogy a végső döntés órájában csak úgy tudjuk megállani a helyünket, ha félretesszük minden politikai véleménykülönbséget és fátyolt borítunk a személyi ellentétekre, mert ezt követeli tőlünk a magyar haza és a felelősségérzet, amellyel utódainknak és a magyar jövőnek tartozunk.

VÉGH JÓZSEF.

Nagyszabású téli felruházási akció indult meg Kolozsváron

A szegények felruháztása érdekében Kolozsvár társadalmának elől kell járni az egész országban

KOLOZSVÁR, november 16. Dr. Inczedy-Joksman Ödön főispán kezdeményezésére nagyszabású társadalmi mozgalom indult meg Kolozsváron. Célja azoknak a szerencsétlen ruha nélkül didergő és cipő nélkül fagyoskodó magyar családok és gyermekeiknek felsegélyezése, akik most, a tél küszöbén egyedül a város társadalmától, az érzőszívű emberektől várják, hogy megmentse őket a megfagyástól, a hűlésből származó betegségektől, hogy biztosítsák részükre a jövőt.

A főispán a mozgalom előkészítése érdekében tegnap délelőttre a Városháza kistermébe értekezletet hívott egybe. Az értekezleten jelen voltak az egyházak, a társadalmi egyesületek, a sajtó, a Nemzeti Színház és a mozi-színházak képviselői.

Dr. Inczedy-Joksman Ödön főispán megnyitó beszédében szívből fakadó, megindult szavakkal adta elő, hogy napról-napra tanuja annak, hogy az utcán hiányos ruházatu félmeztelen emberek dideregnek, a hidegtől szederjes ajku gyerekek cipő nélkül fagyoskodnak. Kolozsvár társadalmának segíteni kell ezen a helyzeten. Nem szabad tennie, hogy ezek a szerencsétlenek így menjenek neki a télnek. Kötelességük segíteni rajtuk s ebben a mozgalomban az egész országban elől kell járni Kolozsvárnak. Ruhákat, fehérneműket, de főleg láb-beliéket kell juttatni e szerencsétleneknek. Nem rongyokat, mert azoknak úgy sem vehetnék hasznát, hanem olyan ruhaneműket, amelyeket magukra ölthetnek, olyan cipőket, amelyet ki lehet javítani. Bejelentette, hogy a gyűjtés nehéz, áldozatkész és fáradságos munkáját a

kolozsvári Tizes Szervezet vállalta magára, amely az önzetlen munkának már eddig is számos tanujelét adta.

A főispán megnyitója után Puskás Lajos, a Tizes Szervezet elnöke ismertette a mozgalom műszaki lebonyolításának részleteit. Közölte, hogy a gyűjtés a cukorigénylőlapok kitöltésével egyidejűleg folyik majd le. A nagy munka előkészítése készen áll és a mai nap folyamán már meg is kezdődött. Kész a tervezet, a Tizes Szervezet is készen áll, hogy a város szegényeinek felruháztása érdekében kivegye részét a munkából. A Tizes Szervezet egy hétig készíti elő a gyűjtést. Tájékoztatja a közönséget, hogy a gyűjtés a jövő héten indul meg, míg a kiosztás december 5-ig tart. Tudnia kell a közönségnek — mondotta —, hogy komoly áldozatokról van szó s a kevésből kell sokat adni. Nem felesleges rongyokat, hanem olyan ruhadarabokat, amelyeket javítás nélkül is lehet használni. Kivételt képeznek a cipők, mert kilátás van arra, hogy a cipők javítására megfelelő anyagot lehet biztosítani.

Puskás Lajos előadása után Horosz Béla ismertette a propagandatervezetet. Ebben a propagandában résztvesznek az egyházak. Vasárnap szószékéről hívják fel a felekezetek pásztorai az áldozatos munkára a hivatott résztvevő személyzetével a színház, a mozik, a kereskedők, a leventék, a tanulóifjúság, mindenki, aki ebben a munkában számottevő tényező és akire számítani is lehet.

A mozgalom elgondolásának, műszaki kivitelének és propagandájá-

nak ismertetése után dr. Baráth Béla római katolikus plébános-kanonok, Deák Ferenc ref. lelkész, Ürmössy Károly unitárius esperes, Járossy Andor luteránus esperes, teológiai tanár, Lehocz József, a Baross Szövetség elnöke, Mihályfi Béla, a Nemzeti Színház igazgatója és a sajtó képviselői szólottak hozzá. Mindannyian biztosították a főispánt, hogy szívvel-lellekkel és minden erejükkel vesznek részt ebben a szép és nemes indulatból fakadó mozgalomban s mindent el is követnek azért, hogy az eredmény kielégítő legyen. A felszólalók gyakorlati javaslatokat tettek a mozgalom kiszélesítése és eredményesebbé tétele érdekében. Elhatározták, hogy közös munkára kéri fel a Nőszövetségek tagjait is, mert a Nőszövetségeknek a mozgalomba való bekapcsolása az eredményt csak fokozza.

A mai naptól kezdve Kolozsváron csak a ruhátlan, fagyoskodó emberekre és cipő nélkül didergő szegény gyermekekre kell gondolnia Kolozsvár lelkiismeretének. A város polgársága áldozatkészégének eddig is minden alkalommal fényes tanujelét adta, most azonban önmagát kell felülmulja. Mindenkinek adni kell s reméljük, hogy az adakozók közül senki sem fog kimaradni.

A NEMZETI BANK BESZTERCEI KI-RENDELTSÉGÉNEK ÚJ VEZETŐHE-
LYETTESE. A Magyar Nemzeti Bank főtanácsosa a nemrég Székelyudvarhelyre áthelyezett Kiss László dr. helyébe Kozmann Nándort, a Lászlóudvarhelyi bank főnöke-
lyettesét kinevezte Besztercére helyettes vezető minőségben.

HIREK

A magyar sajtóélet vezetői Kolozsváron

KOLOZSVÁR, november 16. Vitéz Kolozsvári-Borcsa Mihály, az Országos Magyar Sajtókamara elnöke, Gáspár Jenő igazgató-főtájtár és dr. Dániel Aron kamarai főügyész hétfőn Kolozsvárra érkeztek. Velük együtt érkezett meg dr. Bathó László miniszteri osztálytanácsos, aki a miniszterelnökség sajtóközigazgatási osztályán az erdélyi sajtókérdések előadója. A magyar sajtóélet vezetőit a pályaudvaron a Magyar Újságírók Egyesülete Erdélyrészi Tagozatának vezetősége fogadta. Délután a vendégek sajtóértekezleten vettek részt, amelyen az erdélyi újságírás időszéri kérdéseiről tárgyaltak. Este társas összejövetel volt a vendégek tiszteletére, amelyen az erdélyi magyar sajtó képviselői és Kolozsvár társadalmi életének vezetői vettek részt.

AZ ISKOLÁK i. t. Igazgatóságát kéri a Corvin filmszínház, hogy előre — legalább aznap délelőtt — szíveskedjenek közölni a növendékek létszámát, akiket a Lajla című film megtekintésére elhozhatnak. Ezután is közöljük, hogy csak az első, egyenget 4 órákor kezdődő előadásra fogadhatunk el csoportos bejelentést, mert a későbbi előadásokra minden nap minden jegy elővételben kél el.

VITÉZ BÉLDY ALAJOS ALTÁBOR-NAGY KASSÁN. Kassáról jelentik: Vitéz Béldy Alajos altábornagy az ifjúság honvédelmi nevelésének országos vezetője Kassa hazatérésének jubileumi ünnepségei alkalmából Kassára érkezett. Szombaton délelőtti koszorút helyezett Rákóczi sírjára a Dómban, utána fogadta a levélték tisztelgését, látogatásokat tett, majd a Mikos Kelemen-utcai leventetothon és lőter felavatásán vett részt. Beszédet is mondott és jelmondatul Rákóczi szavait választotta: „Egész dicsőségemet és győnyömet abban tartom, hogy az ifjúságot hazám szolgálatára nevelhessem”. Vasárnap délelőtt az IHNÖV megjelent a visszatérés évfordulóján rendezett katonai díszszemlén, ahol két levente zászlóalj is felvonult. (LHK.)

A GÖMBÖS GYULA TÁRSASÁG KÖZGYÜLÉSE. A Gömbös Gyula Társaság szombaton este rendezte Radocsav László igazságügyminiszter elnöksége és előkelő közönség részvételével évi rendes közgyűlést, amelyen az ünnepi emlékbeszédet Gömbös Gyuláról Szász Lajos titkos tanácsos, közéleti ügyi miniszter, a társaság rendes tagja mondotta. (MOT)

AZ IDEGEN URALOMRA EMLÉKEZTETŐ TÉRKÉPEK ÉS TÁRGYAK BESZOLGÁLTATÁSA

A kultuszminiszter egy korábbi rendelete végrehajtásának kiegészítéseként újabb rendeletet adott ki, az idegen uralomra emlékeztető térképek, szemléltető eszközök és tárgyak beszoigálatásáról a visszatért területen lévő iskolákban. Az előző rendelet kapcsán egyes iskolákban kétség merült fel tekintettel, hogy melyik tárgyakat kell beszoigálatni és melyek tarthatók vissza. A kultuszminiszter az újabb rendeletben közli, hogy csak azokat a tárgyakat kell a megjelölt intézmények részére beszoigálatni, melyek magyar nemzeti szempontból kifogásolhatók. Így például a térképek közül továbbra is használhatók a világrészek, vagy földrajzi egységek hegy- és vízrajzi térképei, ha nemzeti szempontból nem esnek kifogás alá. Nem kell beszoigálatni a szótárakat, lexikonokat, pedagógiai és természettudományi szakkönyveket, az ifjúsági könyveket, a kéziratos irodalmi műveket, de ezeknek is nemzeti szempontból is teljesen kifogástalanoknak kell lenniük. Az idegen uralomra emlékeztető felirással ellátott szemléltető eszközökre elrendelt beszoigálatási kötelezettség nem terjed ki azokra a tárgyra, amelyekről ezek a feliratok akadály nélkül eltávolíthatók. Az ilyen feliratok eltávolítása esetében az új feliratokat magyarul, vagy ha az iskola tanítási nyelve nem magyar, egyenlő nagyságban magyarul s az iskola tanítási nyelvén kell alkalmazni.

**Szemüvegét
WEBER
FOTÓOPTIKÁTÓL**

Unió-utca 8. szám. Telefon: 36-63.

XII. PIUS PÁPA TÁVIRATA AZ ERDÉLYI KATOLIKUS AKCIOHOZ. Kolozsváron október 31-én tartott alakuló díszgyűlése alkalmával hozzá intézett hódolati táviratra a hercegprímás útján a következő szövegű választ küldte Sándor Imre püspöki általános helytartóhoz: „Öszentsége hálásan köszöni az erdélyi latin szertartású katolikusok gyermeki hódolatát, örvend szent elhatározásaiknak és munkásságuknak, a kolozsvári díszgyűlés tagjaira pedig egyenként és együttesen atyai áldását adja. Maglione bíbornok államtitkár”.

ÜLESEZETT AZ ÉLELMEZÉSI ÉS KÖZELLÁTÁSI BIZOTTSÁG. Dr. Várhelyi László polgármester-helyettes elnökletével a városház tanácstermében tegnap délelőtti 11 órákor ülésezett az élelmelési és közellátási bizottság. Az ülésen a fa, korpa és husellátás kérdését vitatták meg. Az elnök bejelentette, hogy két vagon korpa kiutalása már megkezdődött azok részére, akik nem gazdák. Török Bálint, a kolozsvári Gazdasági Egyesület elnöke, Komjátszegi Lajos, az Ipartestület vendégipari szakosztályának díszelnöke, Csontka Antal, a vendéglősök szövetségének elnöke, Lehecz József, a Baross Szövetség elnöke szólaltak fel, időszéri kérdéseket terjesztettek elő. A bizottság legközelebbi ülést két hét múlva tartja meg.

TOMPA LÁSZLÓ JUTALMAZÁSA. A Petőfi Társaság Korniss Gyula közbenjárására irodalmi jutalmakra 5000 pengő adományhoz jutott. Ezt az összeget a bizottság megosztotta két magyar író jutalmazására. 2500 pengő jutalomban részesítette néhai Komáromy János, a Petőfi Társaság volt tagjának munkásságát és ugyancsak 2500 pengő jutalomban részesítette Tompa Lászlót, a kiváló erdélyi költőt.

Részletes intézkedések a szerdai légoltalmi gyakorlatról

KOLOZSVÁR, november 16. Mint lapunk tegnapi számában jeleztük, november 17-én légoltalmi gyakorlat lesz Kolozsváron. E gyakorlattal kapcsolatban a város légoltalmi parancsnoka a következő rendeletet bocsátotta ki:

1. A hatósági közegek — csendő, rendő, segédrendő — felhívásait és utasításait mindenki haladéktalanul és ellenvetés nélkül teljesíteni tartozik. Az előzetesről vonatkozólag az eddig kiadott és érvényben lévő rendeletek az irányadók.

2. A légvédelmi riadó jele: a szirénák időnként váltakozó magasságu — háromszor fél percig tartó — u. n. üvöltő hangja.

3. Légvédelmi riadó esetén nyugalmat mindenki őrizze meg. A futkosást, megállást, csoportosulást és minden olyan cselekményt, amely a pánik keltésére alkalmas, kerülni kell. A pánikot előidézőkkel szemben a rendőrség kénytelen szigorúsággal jár el.

a) Utcan, téren és hidon tartózkodó gyalogosok és kerékpárosok kötelesek olyan ház bejárata alá sietni, amelynek kapuja van és onnan csak a „légi veszély elmúlt” jelzésre szabad távoznok; ahol kapujal nincs, ott a ház külső falánál kell meghúzódniok. Ha ház nincs a közelben, szét kell széledniok, vagy más olyan helyre kell távoznok, ahol repülőek elől rejtve maradhatnak. Kapuzárás után az utcán és téren tartózkodóknak a legközelebbi ház külső falánál kell meghúzódniok, illetve a repülőek elől rejtve kell elhelyezkedniok.

Iskolákban, amennyiben a légvédelmi riadó az előadási órák alatt hangzanék el, a tanulókat, illetve hallgatókat az intézertől nem szabad elbocsátani. Az egyes osztályokat, évfolyamokat a kijelölt óvóhelyekre kell vezetni. Ha az épületben óvóhelyek még nem volnának, az épületnek legmélyebben fekvő részeiben, alagsorban, pincékben kell elhelyezni. „légi veszély elmúlt” jelzés után a tanulókat, illetve hallgatókat haza lehet bocsátani.

b) A járművel az ut jobboldalán közvetlenül a járda mellett kell megállni. Kerékpárosoknak kerékpárjukat is a házak bejárata alá kell vinniok. Minden járművel ott kell megállni, ahol ennek vezetője a légvédelmi riadó-jelt meghallja, az utcakereszteztés azonban szabadon kell hagyni.

c) A hidon haladó járművel a hidat mielőbb el kell hagyni és a b) pont szerint kell eljárni.

d) A járómű utasának a járóműből ki kell szállania és az a) pont első bekezdésében foglaltak szerint kell viselkednie. — A gépjárművezetőknak, valamint az autóbussz vezetőjének és jegyszédőjének a járóművön, az állati erővel vont járómű kocsisának pedig a vonóról el kell hagyni a járóműt.

e) Légvédelmi riadó jelére „teljes első-tét” kell végrehajtani.

f) A teljes első-tétkor a közvilágítást teljesen megszüntetjük és a b) pont alatt felsorolt járművek lámpáit megállás után azonnal el kell oltani.

g) A helyi hatóságok, a közbiztonsági és karhatalmi szervek, a tűzoltók és mentők

CSAK KESŐBB KERÜLHET SOR A HŐSI HALOTTAK HAZASZÁLLÍTÁSÁRA. Az utóbbi időben gyakran előfordult, hogy katonai és magánszemélyek hősi halott hozzátartozóik hazaszállítására kérték engedélyt. Illerékes helyen közlik, hogy a kérelmeket ezidőszert áthidalhatatlan akadályok miatt nem lehet teljesíteni. A hősi halottak hazaszállítására később kerül sor.

HALÁLOZÁS. Nagy részvét mellett f. hó 12-én temették el Biharon Benkő Sándor-Dénes III-ad éves műgyetemi hallgatót, akinek nagybátyja volt néhai Benkő Sándor hírlapíró, aki az 1900-as években az Ellenzékét Bartha Miklós szellemében szerkesztette. A fiatalon, 25 éves korában elhunyt szigorló gépészmérnök, iskolái Kolozsváron a paristánál kezdte, a „Jóbarát” diáklapban több versikéje is megjelent és novellájával díjat is nyert. Iskolái elvégzése után a papi, aztán amikor ez rajta kívül álló okokból nem sikerült, a technikus pályát választotta, ahol műgyetemi ideje alatt többféle technikai találmányon dolgozott, de azok befejezését korai nemvárt halála megakadályozta.

A MAGYAR IPAROSEGYLET MŰSOROS ESTJE A KOLozSVÁRI NEMZETI SZINHÁZ MŰVÉSZEINEK VENDÉGSZEREPLESEVEL. A beszercei magyar iparosegylet november 21-én, vasárnap, műsoros estet rendez. Ez alkalommal a Nemzeti Színház tagjai közül fellép: Rimóczy Viola, Hajdu Anna, Könyves Kocsis Ibolya, Kishonti József, Virágos Mihály és Garamszegi Károly.

FÉRFISZÖVETSEGI HIR. A Belvárosi Református Férfiszövetség november 16-án, kedden este fél 7 órákor tartja összejövetelét a Király-utca 22. szám alatti helyiségében. Az összejövetelen „A megigazulás” címen bibliaórát tart Nagy István lelkész.

szolgálatban lévő járművei, valamint a közlekedési vállalatok, m. kir. posta és köz-művek (villany, gáz és vízmű, csatornafenntartási üzem) segélykocsijai a b) pontban foglalt korlátozás alól mentesek. Az életveszélyes állapotú beteghez hívott orvos és a szülőhöz hívott szülőznő járműveire a megállásra vonatkozó rendelkezés hatálya nem terjed ki. Az orvos és szülőznő személynazonosságukat igazoló okmányt vigyeuék magukkal.

h) A g) pontban felsorolt hatóságoknak stb. a gyakorlat alatt is közlekedő, — az életveszélyes állapotú beteghez hívott orvosok és a szülőhöz hívott szülőznő kivételével — külön megkülönböztető jelzésel látjuk el, amely négyyszög alakú zöld papírlap közepén „Légo” jelzés van. A megkülönböztető jelzést a m. kir. rendőrkapitányság adja ki és ugyanoda kell visszaadni.

i) A MÁV menetrendszertintő-forgalmát a légo-gyakorlat tartama alatt is korlátozás nélkül fenntarthatja. Az érkező utasoknak a várócsarnokokban kell tartózkodniok, vagy a legközelebbi kapualjál bíró ház bejárata alá kell menniok. Az elutazó közönség a vonatna mielőbb szálljon fel.

j) A kapualjakkal ellátott bérházak tulajdonosai kötelesek tűrni, hogy az utcáról a közönség a kapualjál bíró ház bejárata alá, vagy az udvarára mehessen és a riadó tartama alatt is ott tartózkodhassék, továbbá, hogy a kerékpárosok a légo gyakorlat tartama alatt kerékpárjukat a kapu alatt tart-hassák.

Kapuzárásig ((22 óráig) az ilyen bérházak kapuját nem szabad kulccsal bezárni, vagy egyébként a közönségnek az ilyen bérházak kapualjába, vagy udvarába való bejutását megakadályozni.

k) Az önévedelem szerveinek (lakóházak, házcsoporthok, I. és II. légoltalmi csoportba sorolt intézmények, iskolák, ipartelepek stb.) légoltalmi végrehajtó szervezeteit a légoltalmi gyakorlatba szintén bekapcsolom.

A lakóházak (házcsoporthok) légoltalmi őrségeinek a gyakorlatba való bekapcsolását a légoltalmi parancsnok irányítása mellett a Légoltalmi Liga helyi csoportja intézi.

l) A légvédelmi riadó jelére az összes lakók kötelesek a riadó tartamára az óvóhelyre, vagy az épület legmélyebb pontjába, alagsorába, pincébe menni és ott tartózkodni m) A légoltalmi riadójelre az összes légoltalmi segédcsoportok tagjai kötelesek szigorú büntetés terhe alatt a részükre kijelölt gyülekezőhelyeken megjelenni a további parancsok átvételé végett.

4. A „légi veszély elmúlt” jele: a szirénák kétszer fél percig tartó hosszú, állandó magasságu bugása.

A „légi veszély elmúlt” jele a teljes első-tétitést újból a csökkentett világítás váltja fel és a járművek elindulhatnak.

5. A m. kir. Honvédelmi Miniszter Ur rendeletében foglalt rendelkezések megszegése, vagy kijátszása, amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, az 1939. évi II. t.-c. 184. §-a értelmében ki-hágás, amely két hónapig terjedhető elzárás büntetés alá esik.

ÁRPÁD

filmszínház mai kezdettel
mulatja be.

Csak 4 napig!

Igazi férfiak

A svéd filmgyártás óriásfilmje. A mai idők filmje. A mai idők legnagyobb értéke az ACÉL. — Az acél, amelyért irítozatos kzelmet folytat az egész v. g. egy svéd menők ta á mánya. E-ért feláldoz családót, barátót és szerelmet. —

Főszerepben a svéd filmművészet legjobbjai.

Pompás kiállítás.

Újszerű téma.

SZABADEGYETEMI ELŐADÁSOK DÉSEN. Szolnokdoboka vármegye Iskolánküvli Népbizottsága a kolozsvári Ferenc József Tudományegyetemmel karöltve az idén is megrendezi két féléből álló szabadegetemi előadásorozatot. Az első félév most kezdődik és annak során, november 15-én délután 6 órákor, a vármegyeháza dísztermében dr. Hemcze Béla főgimnáziumi igazgató, a magyarság önszemléletéről a magyar irodalomban tart előadást. Dr. Makkeay László egyetemi magántanár november 16-án az erdélyi magyar nép történetéről értekezik. November 26-án dr. Putnoky Gyula egyetemi tanár két egészségügyi előadást tart. November 27-én újabb két előadást, decemebr 7-én Európa és Magyarország népesedési mozgalmá címen, dr. Schneller Károly egyetemi tanár értekezik. Ezt az előadást mámap, december 8-án megismétli. A szabadegetemi előadásokkal párhuzamosan népszerűsítő történelmi, irodalmi és népegészségügyi előadásokat tartanak, a székváros közönsége számára.

* GYÓGYSZERTÁRAK TÉLI ZÁRÓRÁJA. A kolozsvári Gyógyszerész Testület értesítésére felhívjuk a közönség figyelmét, hogy a gyógyszerárak e hó 15-től este 6 órákor zárnak!

ORSZÁGOS VÁSÁR BESZTERCÉN. Beszterce városában november 22, 23, 24. napján országos vásárt tartanak.

KIS SZINHÁZI HIREK

A kolozsvári Nemzeti Színház tegnapelőtt tartott társulati gyűlést vitéz Haász Aladár miniszteri osztálytanácsos, Ottó László miniszteri tanácsos és a Nemzeti Színház igazgatósága és társulata előtt Folbert Gyula kolozsvári iparosmesternek, aki a színházépület tatarozási munkálatait mintaszerűen végezte el, elismerését fejezte ki. Folbert Gyulát ért elismerés meglepetéssé váltott ki a város iparostársadalmában.

A Nemzeti Színház társulatának és a város társadalmának kedvenc „Sancija”, Rajnai Sándor műsziaki felügyelő november 14-én, szombaton tartotta eljegyzését Kiss Irénkével, a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank tiszviselőjével. Rajnai Sándort és menyasszonyát, Kiss Irénkét számosan halmozták el szerencsekívánataikkal.

Az első ősbemutató, Szabó Lajos népi drámája, a „Viharlám-pás” zsufolt nézőtér előtt kerül minden második nap előadásra. Vasárnap este a közönség a nyiltszíni tapsok után vasfüggöny elé hívta a máris népszerűvé vált szerzőt. A Tizes Szervezet elnöksége megkeresésben kérte a színház vezetőségét, hogy a legközelebbi Tizes Szervezeti színi-előadásra a „Viharlám-pás”-t tűzze műsorra, hogy ezáltal lehetősége nyíljk szélesebb rétegek számára is a darab megismerése. A színház vezetősége Szinnyei-Merse Jenő kultuszminiszter látogatása miatt nem hétfőre, hanem kedd estére tűzte ki a „Viharlám-pás”-t. Szabó Lajos egyébként sorra kapja az üdvözlő leveleket darabjának sikere elismerésül.

A Nemzeti Színház társulata november 23-án székelyföldi turára indul. A „kirándulás” alatt négy székely városba, Sepsiszentgyörgyre, Kezdivásárhelyre, Székelyudvarhelyre és Csíkszeredára látogatnak el. A társulat marosvásárhelyi vendégjátéka közbejött akadályok miatt tavaszra marad. A székelyföldi vendégjáték alatt Mollière Fősvényét és Tamás Aron Enekesmadar-át mutatják be.

Parketteszési munkálatokat jú-tányosan vállal:
id. LÖRINCZY JÓZSEF,
lakás: Zánolya-utca 14. szám., vagy
SEBŐK-eukrászda,
Mátvás király-tér 23. Tel.: 19-59.

KOLOZSVÁRIAK

A KOLOZSVÁRIAKÉRT!

A testvéri lelkiismeret és magyar kötelességteljesítés vizsgahete november 21-től november 28-ig.

Ülést tartott a 42 tagú bizottság

BUDAPEST, november 16. A 42 tagú országos bizottság hétfőn délután 5 órakor a képviselőház miniszterelnöki tanácstermében Ivády Béla elnöklésével ülést tartott. Az ülésen a kormány részéről jelen volt Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter, báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter, Radocsay László igazságügyminiszter, Zsindely Ferenc kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter, valamint vitéz Thuránszky László miniszterelnökségi, Bárczay János földművelésügyi és Csizik Béla államtitkárok. Koós Zoltán előadó ismertette a minisztérium 4750—1943. M. E. számú rendeletét a külföldi hitelezővel szemben fennálló rövid- és középlejáratu tartozások kamatának pengőértékben való letételéről szóló 40—1941. M. E. számú rendeletben megállapított határidő újabb meghosszabbításáról, továbbá a minisztérium 4790—1943. M. E. sz. rendeletét a must lesűritésének engedélyhez kötéséről. A bizottság Koós Zoltán előadó ismertetése után mind a két rendeletet egyhangulag tudomásulvette. Ezután Ronkay Ferenc előadó ismertette a minisztérium rendelettervezetét a m. kir. nemzeti szabadkikötő és tengerhajózási vállalat üzletszabályozásáról, továbbá a minisztérium rendelettervezetét a meghatalmazások illetékének és az ügyvédi jöléti hozzájárulás összegének felemeléséről. A bizottság mind a két rendelettervezetet egyhangulag tudomásulvette.

A kultuszminiszter mond beszédet a KMDSz ünnepi estjén

KOLOZSVÁR, november 16. Vasárnap Kolozsvárra érkezik Szinyei-Merse Jenő dr. vallás- és közoktatásügyi miniszter és beszédet mond a kolozsvári Magyar Diákok Szövetsége által a Katolikus Diákotthon Mozgalmáért rendezendő ünnepi esten. Az est keretében egyébként Karácsony Sándor, a nagy magyar nemzetnevelő is beszédet mond Pázmányról, a nemzetnevelőről. A Diákszövetség ünnepi estje pontosan félhat órakor kezdődik vasárnap, november 21-én délután, a Mátyás Király Diákház nagyszalonnájában. A rendezőség ezután értesíti Kolozsvár közönségét, hogy az ünnepi est jegyei keddi reggeltől kezdve elővételben megvásárolhatók a „Méhkas” Diákszövetkezet Mátyás királytér 2. szám alatt lévő üzletében, egyben felkéri azokat, akik az ünnepi esten részt ohajtanak venni, hogy a különös nagy érdeklődésre való tekintettel jegyeikről idejében, már a hét elején gondoskodjanak.

TANÍTÓI ÉS TANÁRI KINEVEZÉSEK. A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Lucian Sándorné, Gáll Gabriella kolozsvári állami polgári leányiskolai, dr. Gáspár Gyuláné Máté Ilona kolozsvári állami polgári leányiskolai, Kell Anna kézdívasárhelyi állami polgári leányiskolai helyettes tanítókat állami polgári iskolai rendes tanítókká; dr. Mindszenty Miklósné Kühlburger Gertrud okl. polgári iskolai tanárt a kolozsvári állami polgári fiúiskolához, dr. Danka Pálné Szabó Erzsébet okl. kereskedelmi középiskolai tanárt és dr. Szabó Miklósné Reinhold Anna okl. polgári iskolai tanárt a kolozsvári állami polgári leányiskolához, Stibányi Gizella okl. polgári iskolai tanárt a nagybányai állami polgári leányiskolához, Vig Jánosné Boér Ilona okl. polgári iskolai leányiskolához, állami polgári helyettes tanárokká kinevezte.

PAPIRBAN, Iroszserben, Irodai felszerelési tárgyakban teljes rakományt a „Ellenzék” könyvesboltban, Kolozsvár, Mátyás királytér 2. Tel: 11—49.

Toulouseban meggyilkoltak egy milicista francia tábornokot

Párisból jelenti a DNB: Philippon francia tábornokot vasárnap Toulouseban két ismeretlen ember meggyilkolta. 74 éves volt. Mint nyugalmazott tábornok, a francia milícia tagja volt és vasárnap a milícia gyűlésén is megjelent.

Algir cáfolja a libanoni zavargások hírét

Lisszabonból jelenti a MTI: Az algiri francia hatóságok nyilatkozatot tettek közbe. Megcáfolják azt, hogy 48 libanoni képviselőt letartóztattak, mert a miniszterelnök alkotmánymódosító javaslata mellett szavaztak. Cáfolják a zavarásokat, továbbá azt, hogy a francia harcokosk és a libanoni tömeg között összecsapás volt, hogy a druzok felláztak és csoportosan ölték meg embereket. Ezzel szemben megállapítja, hogy a legteljesebb nyugalom van Libanonban. A főmegbízott intézkedései nyomán keletkezett nézeteltéréseket tülozták. Hozzáteszik, hogy illetékes algiri körök Catroux tábornok megérkezésétől várják az esetleges nézeteltérések megszűnését.

Spears tábornok, a brit kormány hivatalos képviselője Libanonban erősen figyelmeztette az ország arab vezetőit. Nagybritánia, ha szükségesnek látja, hogy közbelépjen, akkor fegyveres erővel intézkedik, ha a zavarások olyan méreteket öltöttek, hogy hadiérdekeket veszélyeztetnek. Londoni értesülés szerint nemcsak az angolok, hanem az amerikaiak is tiltakoztak. Amerika azt kívánja, hogy a tartóztatott kormányt és képviselőket helyezzék vissza jogaikba.

Kor fegyveres erővel intézkedik, ha a zavarások olyan méreteket öltöttek, hogy hadiérdekeket veszélyeztetnek. Londoni értesülés szerint nemcsak az angolok, hanem az amerikaiak is tiltakoztak. Amerika azt kívánja, hogy a tartóztatott kormányt és képviselőket helyezzék vissza jogaikba.

Catroux Kairóba érkezett

Kairói jelentés szerint Catroux tábornok vasárnap este Kairóba érkezett. Hétfőn reggel találkozik Casey közlekedési angol miniszterrel, aki Beyrouthból érkezik oda. Beyrouthból érkezett hírek szerint Libanonban a helyzet lecsendesedett. Szíriában is nyugalom van. Ion Saud ismételt tiltakozást jelentett be az algiri francia hatóság előtt. Kairóban és Alexandriában a helyzet változatlanul nyugodt.

Aranylakodalmát ünnepelte József királyi herceg és Augustza királyi hercegasszony

József királyi herceg és Augustza királyi hercegasszony november 15-én, hétfőn ünnepelték meg házasságkötésük 50. évfordulóját. A királyi hercegi pár kívánsága az volt, hogy ez a családi ünnep a mai időnek megfelelően a legegyszerűbb keretek között folyjon le. Az évforduló napjának egyedi eseménye, amelyen mégis kifejezésre jutott a királyi hercegi párt körülvevő szeretet és hódolat, a budavári koronázó főtemplomban tartott csendes mise volt. Serédi Jusztinián hercegprímás 11 órakor érkezett a templomba és mondott csendes misét. A templomban erre az időpontra már megtöltöttek a hercegi család tagjai és a meghívott előkelőségek. A csendes mise végén Serédi Jusztinián hercegprímás ezután beszédet intézett az ünnepelő hercegi párhoz, rámutatott József királyi herceg érdemeire, valamint Augustza királyi hercegnőnek a közélet terén kifejtett munkásságára. A hercegprímás megállapította József királyi herceget és Augustza királyi hercegasszonyt és ezzel az egyházi ünnepség végét. József királyi herceg és Augustza királyi hercegasszony házasságának 50. évfordulója alkalmából XII. Pius pápa Maglione biborós államtitkár tolmácsolásával apostoli áldását küldte táviratilag az ünnepelő királyi hercegi párnak.

Kálly Miklós miniszterelnök József királyi herceghez és Augustza királyi hercegasszonyhoz aranylakodalmuk alkalmából a következő üdvözlőtáviratot intézte: „Engedjék meg Királyi Fenségeitek, hogy házasságkötésük 50. évfordulójának szép ünnepén mind a magam, mind a m. kir. kormány nevében tiszteletteljes, igaz szerencsekívánataimat tolmácsolhassam. Kálly Miklós m. kir. miniszterelnök”.

Kálly Miklós miniszterelnök József királyi herceghez és Augustza királyi hercegasszonyhoz aranylakodalmuk alkalmából a következő üdvözlőtáviratot intézte: „Engedjék meg Királyi Fenségeitek, hogy házasságkötésük 50. évfordulójának szép ünnepén mind a magam, mind a m. kir. kormány nevében tiszteletteljes, igaz szerencsekívánataimat tolmácsolhassam. Kálly Miklós m. kir. miniszterelnök”.

Uszókat gázolt el egy személygépkocsi Budapesten

Számárít és Szegedit súlyos sérülésekkel szállították kórházba

BUDAPEST, november 16. Vasárnap este egy csoportban jöttek ki az uszók a margitszigeti nemzeti sportuszodából, ahol a vizilabdázó mérkőzések bonyolították le. A hid felé közeledtek és éles ívben kanyarodott a Margit-szigetről a hídra egy személygépkocsi, felszaladt a járdaszegetre és egyenesen belerohant az uszók csoportjába. Több tehetős, fiatal magyar uszó megsérült. Számárít, az Újpest fiatal uszóját, az idei 100 és 200 m-es bajnokok súlyos agyrázkódással, Szegedit, a Budapest SE uszóját, a 200 méteres mellúszó rekordert súlyos bordatöréssel és agyrázkódással vitték kórházba. Állapotuk még veszélyes. A MAC vizilabdázó csapatának három fiatal tagja könnyebben sérült meg.

Négy kiskoru leány borzalmas gyilkossága

IGLÓ, november 16. A maga nemében páratlan és a bűnözés történetében szinte egyedülálló az a négy kiskoru leány által elkövetett rablógyilkosság, amelynek Kovács Miklós 63 éves iglói börtényarosa az áldozata. A gyilkosok közül az egyik 13, a másik 14, a harmadik 16, a negyedik egy 17 éves leány, akik előre megfontolt szándékkal követték el a gyilkosságot. Mind a négyen Kovács Miklós börtényarosa az alkalmozottai voltak és amikor egy reggel észrevették, hogy főnöküknek nagyobbösszegű pénz van, elhatározták, hogy főnöküket letövik és megszerezik a pénzt. A gyilkosságot öngyilkosságnak tüntették fel. Sorost húztak, ki végezzen az áldozattal. Deután mind a négyen felmentek a gyáros szobájába és míg a három leány szótartotta Kovácsot, a negyedik halálra lőtte. A gyilkosság után nekiláttak a pénz fekvetésére. Kovács zsebében mindössze ezer koronát találtak. Amint utólag kiderült, a többi a gyáros néhány órával előbb a bankba vitte. A négy leány ezután este visszatért a tett színhelyére és kifosztották a holttestet. A holttestet lezárták, a revolvért pedig a halott kezébe nyomták, hogy öngyilkosságnak tüntessék fel a tettet. A gyilkosok elutazott, a többi leány pedig hazatért és otthon azzal okolták meg késői kimaradásukat, hogy sok doiguk volt. Amíg a gyilkosságot fel nem fedezték, a leányok rendszeresen bejártak a szobába és a gyáros különböző értékeit ellopták.

A gyilkosság úgy derült ki, hogy a munkavezető érdeklődött főnöke után és miután a lakást zárva találta, értesítette a csendőrséget. A csendőrség hamarosan a gyilkosok nyomára akadt, akik a kihallgatásnál semmi megbánást nem mutattak.

MÁRTON ÁRON GYULAFEHÉRVÁRI PÜSPÖK KOLOZSVÁRON. Dr. Márton Áron gyulafehérvári római katolikus püspök tegnap Kolozsvárra érkezett. A püspök kolozsvári tartózkodása alatt a római katolikus egyházmegye ügyeiről folytat tanácskozást és szerdán Romániába visszautazik.

Megkezdődtek a Collegium Musicum előadásai

Vasárnap délelőtt a zenekonzervatórium dísztermében nagyszámu hallgatóság gyűlt össze a Collegium Musicum megnyitására. Az első előadása Veress Sándor, a pesti zeneművészeti főiskola tanára tartotta. A magyar népdal legfőbb sajátosságait ismertette, beszélt a régi és új stílusú magyar népdalokról, a pentaton skáláról, a dallamok szerkezetéről, a kötetlen ritmusu, lassu és a gyors táncjellegű dalamfajtákról és a népdalok cifrázatairól. Az előadást Veress Sándor részben gramofonlemezekkel, részben a Mariánus és az állami tanítóképző diákjainak az éneklésétével illesztette.

Nagy siker kísérte a megnyitóelőadást és a Collegium Musicum megérdemli az egyre szélesülő érdeklődést.

Ülésezett a 36 tagú bizottság

BUDAPEST, november 16. (MTI.) A 36 tagú országos bizottság hétfőn délelőtt fél 10 órakor vitéz Takács-Tolvay József gróf elnöklésével ülést tartott. Az ülésen a kormány részéről vitéz Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter, Csatai Lajos honvédelmi miniszter és Bornemisza Géza iparügyi miniszter, továbbá vitéz Thuránszky László miniszterelnökségi, Szentgyörgyi Lajos honvédelmi, Bárczay János földművelésügyi és Lútszky Jenő igazságügyi előadó ismertetésében hat rendeletet tárgyalta le.

Magyar népdal — magyar zene

KOLOZSVÁR, november 16. Az EMKE zenei népfőiskola folytatja nagyszámú előadás sorozatát, amelynek keretében Kolozsvár szülöttje, a magyar népdalkutató egyik élvonalbeli kutatója, Veress Sándor, budapesti zeneakadémiai tanár tart nagy érdeklődéssel várt előadást: „Magyar népdal — magyar zene” címen. Az EMKE zenei népfőiskoláján fellép Török Erzsébet előadóművész, akinek kvalitásait nem is kell külön ismertetni. A bevezetőbeszédet az EMKE zenei főiskolának szervezője, Ungváry Sándor tartja. Bemutatásra kerülnek még kétféle előadások. A műsort közös éneklés zárja be. Zongorán Marczali Gabriella kísér. A zenei népfőiskola előadása november 16-án három, negyed 6 órakor kezdődik a Mátyás Király Diákház zenetermében. Veress Sándor előadását nagy érdeklődés előzi meg.

BESZTERCEI TÖRVÉNYSZÉKI HIREK. Bugner György besztercei lakos harapos kutyáját nem kötötte meg. A kutya bement Pantea Andrásné udvarára s egy ott játszó gyermek arcát összemarta. A törvényszék Bugner Györgyöt gondatlanságból okozott súlyos testvérítés vétsége miatt 300 pengő pénzbüntetésre ítélte. — Ceuka János szálvai lakost fogatával közmunkára rendelte a községi előjáróság. Ceuka a kirendelésnek nem tett pontosan eleget, ezért a kir. törvényszék honvédelmi vétség miatt 50 pengő pénzbüntetésre ítélte. — Jencsu István szálvai lakos a MÁV. szolgálatában dolgozott, mint pályamunkás. Másfélvi munka után felmondás nélkül elhagyta munkahelyét. A törvényszék honvédelmi vétség miatt 100 pengő büntetésre ítélte.

SZÉNAISMERETI ÉS SZENAPRÉSELO TANFOLYAM BESZTERCÉN. Különleges tanfolyamot rendezett Besztercén az Országos Zöldmező Szövetség, az Emge zöldmező ügyosztály és a Zöldmező takarmányértékesítő szövetkezet. A növényismeret és szénalemezést Rigler József főadjunktus, a kolozsvári vetőmagvizsgáló intézet vezetője adta elő. A tanfolyamot sikerrel végezték: ifi. Bőjte Ferenc Angyalos, Pap Dezső Gidófalva, Bartha János Nagyborosnyó, Szikla János Somkerék, Benedek József Tekerőbata, Kémenes András Gyeregvászentmiklós, Juricskó István Szolyva, Schick Mihály Ilosva, Szopkó György Nagyberczna és Mazur Mihály Örökmező.

Hirdessen Erdély legelterjedtebb napilapjában, az Ellenzékben.

Vatikáni tiltakozás a hadviselő hatalmaknál

Zürichből jelenti az MTT: A svájci táv-irati iroda jelentése szerint Rómában vatikáni körökben kijelentik, hogy a Szent-szék a november 5-i bombázás miatt lépéseket tett a hadviselő hatalmaknál. Jegyzéket adott át a hadviselő országok képviselőinek, de a diplomatákat nem hívták meg a jegyzék külön átvételére,

hanem csak a vatikáni államtitkárságban szokásos heti látogatáson nyújtották át. A jegyzék arra szorítkozik, hogy felhívja a figyelmet a Vatikánváros semleges területének átrepüléssel történt megsértésére. Az átnyújtást követő megbeszélésen a vatikáni diplomaták az érdeklő országok képviselőivel megvizsgálták a

Szentszék semlegességét. Maglione bíboros államtitkár részletesen ismertette a pápai Kuria felfogását. Kérte a látogatókat, hogy a Vatikán véleményét ismerjék a kormányokkal. A diplomatákkal közölte azonnal a ledobott bombák műszaki vizsgálatának eredményét.

KIFUTOFIU felvétetik azonnalra. Varga Lajos, Király-utca 21. 03864
TELEP kintinhoz szakképzett vezetőt keresek. Tökevel. Cim a kiadóban. 03867
FIATAL leány gyerek mellé alkalmazást keres. Holdvilág-utca 40. sz. 3261

ÁLLAST KERES

IRODAI gyakorlatlással rendelkező fiatal tisztviselő gépirás, német, román nyelvtudással, textilszakmában jártas, fél napi állást keres. Cim a kiadóban. 3229
TISZTVISELŐNŐ (gépiró) irodai gyakorlatlással délelőtti elhelyezkedést keres. Megkezeséket „Komoly munkaerő” jellegre a kiadóba. 03856
PENZTÁROSI, gondnoki, bizalmi állást vállal, tiszta árja, komoly egyén, teljes garanciával. Cim a kiadóba. 06473
DADÁNAK mennék 5 hetes gyermekemmel együtt. Deák Ferenc-u. 35. házastestvér. 3257
JOGÁSZ irodai gyakorlatlással azonnali elhelyezkedést keres. Reiff János, Trefort-u. 13. 3257

INGATLAN — LAKÁS

Házak:

13.000 pengőért 4 szoba és mellékhelyiségekkel álló belvárosi ház; 21.000 pengőért 6 külön bejáratú szobából álló ház, nagy gyümölcsös kerttel; 50.000 pengőért 3 családi lakásból álló kertesi ház; 56.000 pengőért Horthy-ut végén szép komfortos családi ház; 55.000 pengőért 5 nagy és két kisebb szobából álló bérház, szép, nagy gyümölcsös kerttel; 70.000 pengőért 5 szoba, fürdőszoba, konyha, élektúra és mosókonyhából álló, tömör építményű sarokház; 84.000 pengőért belvárosi fővonalon két komfortos családi lakásból álló, újabb építményű emeletes ház; 80.000 pengőért Mussolini-ut mentén 3 szoba, konyha és mellékhelyiségekkel álló ház; 85.000 pengőért, Klinikák körzetében 3 szoba, előszoba, konyha, fürdőszoba, élektúra, kamrából álló ház, gyönyörű és rendezett nagy gyümölcsös kerttel; 120.000 pengőért Gyulai Pál-utca mellett 8 családi lakásból álló, 1.300 nm. kiterjedésű, jól jövedelmező kertesi bérház kizárólag bérnyegyben; 165.000 pengőért Dónath-ut körzetében 3 szoba, fürdőszoba, nagy fedett terasz, konyha, még 1 szoba, konyha és iparüzemnek vasbetonból épült jogosítvánnyal ellátott nagy helyiség 3.902 nm. területű gyümölcsösökkel; 200.000 pengőért, Atilla-ut mellett, modernül épült 2x3 szoba, hallos, komfortos, impozáns emeletes Villa-ház eladó. Értekezni: Kamilli Józsefnél, mint Kolozsvár legrégibb ingatlan forgalmi irodájánál, Kossuth Lajos-u. 20. F

LICSERÉLNEM azonnal Mátyás-téri két-szobás, összkomfortos lakásomat kisebb, esetleg butorozva kiadnám, vagy butoraimat leraktároznom. Ügynökök kizárásával levelezni „3000” jellegre a kiadóba kérek. 03817
INTELLIGENS nő lakást kaphat, esetleg ellátással. Barabás Miklós-u. 3. 3270
IZR. szigorú orvos keres lakótársat ellátással. Horthy-u. 5. ajtó 3. 3267
ELCSERÉLNEM kolozsvári egy szoba, cselédszoba, konyha, kamra és fürdőszoba helységből álló lakásomat budapesti hasonlóval Választ írásban Sapriné Kolozsvár, Zrínyi-u. 7. II. em. kérek. 03873
KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szobát keresek dec. 1-re vagy 15-re, lehetőleg a Nemzeti Színház körül. Kovács Tibor, Kert-u. 6. 3262

LEHETŐLEG lépcsőházi, különbejáratu butorozott szobát keresek. Címeket a kiadóba „Disztigvált ur” jellegre kérek. 3674
LAKÓTÁRSNÓT elfogadok, szolid ur-leány személyében, szép kétágyas szobámba. Felvilágosítás telefonon 24—15 reggel 9-ig és 1—4 között. 3253

A MAGAS VERNYOMÁS ÉS A VERKERINGÉSI ZAVAROK KEZELÉSÉBEN reggel éhgyomorra egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz sokszor nagyon jól tesz, mert ez a bélmozgást csakhamar szabályozza, az anyagcsere elmozdítja, az emésztést felgyorsítja és ezáltal igen kellemes közérzetet teremt. Kérdezze meg orvosát!

NYILT-TÉR

Ezen rovat a-tt közölték nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Alulírott Miskolczy Ferenc ht. őrmester, Kolozsvár, Hétvezér-tér 1. szám alatti lakos, feleségemtől 1943. július 4. óta különváltan élek és érte semmi anyagi felelősséget nem válllok.

Miskolczy Ferenc,
ht. őrmester.

03871

Hagyományos erdélyi szellemben, bátran, megalkuvás nélkül küzd mindennap a magyar nép boldogulásáért az Ellenzék.

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavanként 10 fillér, vastagabb szedéssel 20 fillér, a legkisebb apróhirdetés díja tíz szög 1 pengő. Csak szombatra feladott apróhirdetés díja szavanként 12 fillér. Állást keresők részére szavanként 8 fillér, vastagabb szedéssel 16 fillér. A legolcsóbb apróhirdetés állást keresőknek tíz szög 80 fillér. Csak szombatra feladott állást kereső apróhirdetés díja szavanként 10 fillér. Házasság, levelezés rovatba feladott apróhirdetés díja szavanként 14 fillér, csak szombatra feladott hirdetés díja szavanként 16 fillér. Kezelési költség: Cim a kiadóban és jellegű hirdetések után 30 fillér. Kedvezményes árak nagyobb köteteknél. Apróhirdetések előre fizetendők. VI. dékrol belyegben is beküldhetők.

Házasság és levelezés

„KETTEN az őszben” levél van a könyvtárban. 03865

VEGYES

JEGYZÉKEI felvételre lehet jelentkezni minden nap 8 és 1 óra között. Honvéd-utca 157. sz. alatt. Havi fizetés 180—186 és 202 pengő, amelyben nincs beleszámítva az esetleges túlórázás. Magasabb fizetési osztályba jutása saját szorgalmától függ.

FÉRFIALAPOK TISZTÍTÁSÁT, FORMÁLÁSÁT

és festését olcsón vállalom: BOCZ ANDOR, Wesselényi-u. 16. udvarban.

10 EZER pengővel rentabilis üzlethez belépnek, esetleg bizalmi állást vállalnak. Leveleket „mérnök” jellegre a kiadóba kérek. 03844

MENYASSZONYI ruha, fátolok, koszoruk kölcsönzésre kaphatók: Múvirágszalon, Horthy-ut 35. F. 340

PALINKAFŐZÉS kedvezményesen mindig folyik Szaniszló János, Fay-utca főudvarjában. Telefon: 13—24. 03737

EGY pár 3—3 briliánsos fülbevaló elveszett. Becsületese megtaláló illő jutalom ellenében adja le Kolozsvár, Fürdő-u. 7. szám alatt. 06545

NŐIKABATOK fordítását vállalom, valamint kiszabva, újjak bedolgozását. Meghívásokat levelezőlapon is. Holdvilág-utca 67. Benedek. 3252

SZOBAFESTÉST, mázolás vállall, Tóth, Szent István-ut 67. Telefon: 42—99. 03866

NAGYOBB építkezések levezetésére, tervek, elszámolások elkészítésére ajánlom. „Építészvezető” jellegre. 3266

VÉDJE BŐRÉT Liposterin arcborítással. Hamburg-kosmetika. Horthy-u. 5. II. emelet. Telefon: 2011. F

OKTATÁS

GÉPKOCSIVEZETŐI TANFOLYAM kezdődik november 22-én. Személyi, teher, gépkocsi és fagázgenerátoros motorokról. Jelentkezni lehet naponta. Szász-sóffőiskola. Árpád-ut 26. sz. Telefon: 28—46. F

ADÁS-VÉTEL

ZONGORA, rövid, keresztthuros eladó. Mátyás-tér 26. II. 3. özv. Szabó Sándorné. 3180
SZÉPEN éneklő kanárimadarak eladók olcsón. Vincze, Krizbai-utca 71. szám. Férfiöltöny, középtermetű eladó. Megtekinthető Albis-üzletben, Kossuth Lajos-utca 6.
JÓKARBAN levő BMW motorkerékpár eladó. Benkő Sándor, Kossuth Lajos-u. 7. sz. 03838

ELADÓ 20 drb épületfenyőgömbfa, 6 méter hosszú. Kárpát-utca 32. szám. 3211

VESEK ócskaruhát, fehérneműt. Rácz Sándor, Mátyás király-tér 12. F.

KOMBINÁLT szobák, hálók, ebédlők, festett hálók, konyhák kaphatók Ujváry Károly műbutorasztalosnál, Horthy-ut 29. Telefon: 41—91. F.

LEICA-ELMAR fényképezőgép legprimább állapotban eladó. Cim a könyvtárban. 3230

ELADÓ szépkivitelű, zománcozott konyhaberendezések, diófumros kombináltsekretyek, hálók, rókamiék, asztalok és székek. Török István asztalosnál, Teleki Pál-u. 3. sz. Óvár. F.

EBÉDLŐBERENDEZÉS, sötétbarna, diófapolturos és kombináltsekre eladó. Berkovics asztalos, Pap-utca 41. 3244

HECSERLI főzésre kapható és Hecserli-mag teának. Holdvilág-u. 60., az udvarban. 3248

MOTORKERÉKPÁR, Viktória, 350. felülvezérelt Sport, kitűnő gumikkal eladó. Motorjavítóműhely, Bethlen-utca 8. 03869

EGY jó hegedű eladó. Barabás Miklós-u. 3. 3270

ELADÓK alig használt legfinomabb angol-grenadin szőrfüggönyök nagy hármast ablakokra, ezenkívül középmagas soványabb alakra tisztaselyem és gyapjuszövet délutáni és kisestélyi nagyon elegáns ruhák, 6 drb. vastag uj fronttörülköző. Megtekinthetők kizárólag d. e. és este 7—8 között. Egyetem-u. 3. II. 5. 3250

BUDAPESTI MŰGYŰJTŐ MEGBÍZÁS-BOL kimondottan elsőrendű műtárgyakat (antik butort, régi ezüst tárgyakat, márkás festményeket, valamint keleti szőnyegeket stb.) igen magas áron vesz. Címeket „ANTIK” jellegre kiadói hivatalba kérem leadni. F. 222

ANTIK BUTOROK, komódok, szekrények, képek, stb. Wallerstein régiségkereskedőnél, Postakert-utca 16. F. 341

MAGAS árért veszek használt ruhát és mindenféle fehérneműt. Dorotheum, Deák Ferenc-utca 32. F.

BÖRGARNITURA, ANTIK BUTOROK eladók. Megtekinthetők 12—1 óra közt, Radák-utca 4. házfelügyelőnél. 3268

NŐI Singer varrógép eladó. Árpád-ut 59. 03870

TELJESEN új, modern konyhabutor berendezés eladó. Lázár-utca 17. 03868

November

16

Kedd

SZÍNHÁZ — MOZI — RÁDIÓ

A nap ké: 7 óra 05 perckor, nyugszik 16 óra 23 perckor. A hold ké: 20 óra 08 perckor, nyugszik 11 órakor.

A protestán naptár szerint Ottmár, a római naptár szerint Odón pk., az ujjörög naptár szerint Máté aps. napja van.

EMLEKEZTETŐ

1632 nov. 16-án esett el a füzzeni csatában II. Gusztáv Adolf svéd király, a 30 éves háborúban a protestantizmus védője.

TÁRSADALMI ESEMÉNYEK

Háromnegyed 6.kor: „Magyar népdal — magyar zene” címen Veress Sándor előadása. (EMKE előadássorozata, Mátyás Diákház zenetere.)

D. u. 6.15 perckor Ottlik László: „A fete-és. ság a politikában” címen ad elő a Szabad-egyetemen. (Aula).

Szolgáltatás gyógszertárak

Fortuna, Mátyás-tér 33. sz. Telefon: 21—52. — Hygea, Széchenyi-tér 32. sz. Telefon: 24—04. — Viktoria, Horthy M.-ut 47. sz. Telefon: 15—69. — Opera, Hunyadi-tér 1. sz. Telefon: 11—96.

Muzeumok

Egyetemi Általános Növénytan Intézet, (Ferkas-utca 1., Közp. Egyetem, 1. udvar: felb. bejárat) muzeuma: Alföldi muzeum, Erdélyi szoba, Tanszer. és Amerikai-Alaszka muzeum, nyitva minden hónap első vasárnapján d. e. 10—12 óráig (díjmentesen).

Botanikus Muzeum. A Botanikus-kertben, Majális-utca 42. Nyitva: 8—13, 15—19 óráig. MUZEUMOK: Erdélyi Muzeum óskori, a római, népvándorlási, iparművészeti és művészettörténeti. Reneszansz kémiáknak. Bástya-utca 1. Nyitva 9—13 óráig.

Állattani Muzeum: Miklós-u. 5. sz. Nyitva 9—12 óráig.

EGYETEMI KÖNYVTÁR. Nyitva hétköznapokon délelőtt 8—1-ig és délután 3—8 óráig. A népkönyvtár nyitva (vasárnap is) délután 3—9 óráig.

A kolozsvári Nemzeti Színház heti műsora

November 16-án, kedden fél 7 órakor: VI. HARLAMPÁS. Bérletszünet. Rendes hely-árak.

November 18-án, csütörtökön fél 7 órakor: BECSI GYORS. Bérletszünet. Rendes hely-árak.

November 19-én, pénteken fél 7 órakor: RI. GOLETTÓ. Operabérlet 2. szám. Opera-hely-árak.

November 20-án, szombaton fél 7 órakor: VI. HARLAMPÁS. Bérletszünet. Rendes hely-árak.

November 21-én, vasárnap délután 3 órakor: BECSI GYORS. Rendes hely-árak.

November 21-én, vasárnap este fél 7 órakor: CSONGOR ÉS TUNDE. Bérletszünet. Rendes hely-árak.

November 17-én, szerdán fél 7 órakor: RIGOLETTO. Napi bérlet B. 4. szám. Opera-hely-árak.

MOZIK MŰSORA

ÁRPÁD: IGÁZI FÉRFIAK.

CORVIN: LAJLA.

EGYETEM: GRÓF MONTE CHRISTO.

(I. rész: Az Ifj-úr foglya.)

ERDELY: ÉJFÉLI GYORS.

MÁTYÁS: EGY BOLOND SZÁZAT CSINÁL.

RAKÓCZI: BEHAJTANI TILOS.

RÁDIÓ

SZERDA, NOVEMBER 17.

6: Üzen az otthon. 6.25: Ébresztő. Torna. 6.45: Reggeli zene. 7: Hírek. Közlemények. 8: Hírek német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven. 10: Hírek. 10.15 Székelyvárosi Tűzoltózenekar. Vezényel Bördögh János. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 11.15 A rádiózenekar műsorából. 11.40: Móricz Pál elbeszélése. Felolvasás. 12: Harangzó. Himmusz. 12.10 Rózsá Emília szalonégytűtése. 12.40: Hírek. 13.20 Időjelzés, vízállásjelzés. 13.30: Honvédeknek üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat. 14: A Légierők fűvészenekara. Vezényel: Doroszlai Károly. 14.30: Hírek. Műsorismertetés. 15: Művészetezek. 15.30: Hadszínterek földrajzi szemmel. Vadas Jolán beszél. Déoroszországról. 16.20: Perényi Gabriella filmdalokat énekel, kiséri Horváth Jenő tánczeneegyüttese. 16.45: Időjelzés. Hírek. 17: Gáspár Lajos cigányzenekara muzsikál. 17.30: Nagy kortársaink. Paul Váteryról beszél Eckhardt Sándor dr. egyetemi tanár. 17.50: Mozart: A-dur vonósnégyes. 18: Honvédek műsora. 18.40: Világpolitikai kérdések. Vélemények. 18.50: Hírek. 19: Walter Gieseking zongoraestjének közvetítése a Vigadó nagyterméből. I. rész. 20: A dzsiggkirály. Tóth László elbeszélése. 20.20 A Gutenberg-szalonzeneke ar játszik a Britanniaszállóból. 21: Traeger Ernő verseiből ad elő. 21.10: Farakas Béla cigányzenekara muzsikál az Emek-kávéházban. 21.40: Hírek. 22.10: Hírek német, francia és angol nyelven. 22.40: Rosita Serano műsorából. 23 Operarészletek. 23.45: Hírek.

A játék képe alapján az egygólos kolozsvári győzelem lett volna a megérdemelt!

— írja a vasárnapi Vasas-KAC mérkőzésről a fővárosi sajtó

KOLOZSVÁR. A KAC vasárnapi döntetlen eredménye az eddigi szép sikerek után, a fővárosban is nagy meglepetést keltett és a fővárosi sportsajtó első oldalán nagy eseményként jelenti, hogy a KAC csak döntetlen tudott elérni a Vasas ellen és így a Kispest megelőzte.

A lapok megállapítják, hogy Kolozsvár az első pillanattól kezdve nagy lelkesedéssel játszott, a mérkőzésben állandó támadásban is volt, de nem tudott megbirkózni a kitűnő Vasas védelemmel. A csatársor gólképtelenségéhez nagymértékben hozzájárult Váci igen gyenge formája — állapítják meg a fővárosban —, aki Nagy II. mellett meg sem tudott mozdulni.

A játék képe alapján inkább az egygólos kolozsvári győzelem lett volna igazságos.

A Vasas csak a második félidő közepe felé játszott igen jól, de csak percekig, mert hamarosan vége is lett a felláng-

lásnak. Nagy munkát végeztek azonban a védők, akik állandó csatában voltak a KAC támadó sorral és akiknek nagy része van a döntetlen eredmény elérésében.

A mérkőzésen tapasztaltak, arra indították az egyesület vezetőségét, hogy vasárnap változtasson a csapaton. Nyilvánvaló ugyanis, hogy vasárnap a Csepel ellen nem lehet a mostani csapattal felállni és azon győkeres változtatások lesznek. Elősegíti ezt a megoldást az a körülmény is, hogy Csákány állapota már annyira javult, hogy vállalhatja a játékot a fedezetsorban és ilyen módon felszabadul Radnai, aki a csatársorban kap majd helyet.

A vasárnapi bajnoki forduló során egyébként a következő mérkőzések lesznek: Ferencváros—SalBTC, BSzKRT—SzVSE, Vasas—Elektromos, Csepel—Kolozsvár, Szolnok—Újpest, Nagyváradi—Gamma, Újvidék—Kispest, DVSC—DiMÁVAG.

Az NB II. és NB III. minden csoportjában ezenkívül teljes forduló lesz.

Meleg ünnepség keretében mondott köszönetet a Székelykeresztúri AC vezetősége a KAC vezetőségének, amely saját költségén látta vendégül Kolozsváron a tehetséges székely csapatot

KOLOZSVÁR. A labdarugósport igazi ünnepnapja volt Kolozsváron vasárnap délelőtt. A Kolozsvári Atlétikai Club labdarugószakosztályának vezetősége vendégül látta a Székelykeresztúri AC labdarugó csapatát és II-ik csapatát állította ki a vendégek ellen, akiket — mint ismeretes — 6:0 arányban győztek le. A mérkőzés előtt igen szép ünnepség folyt le a városi sporttelep pályáján. A két csapat fejevonulása után Dénes János, a SzAC ügyvezetője nagyon szép beszéd kíséretében nyújtotta át Boga Ödönnel, a KAC labdarugószakosztály ügyvezetőjének a székelyföldiek hatalmas virágcsokrárt és fényképalbumát, köszönetet mondva azért az igazi magyar sporteseményért, amelyben részük lehetett ezen a novemberi szépsős vasárnapon, amikor a KAC nem kímélve semmiféle áldozatot, vendégül látta őket Erdély fővárosában. A székelyföldi csapat ügyvezetője könnyes szemekkel fejezte be beszédét, majd Boga Ödön átnyújtotta a KAC piros-fehér szép zászláját a székelykeresztúriaknak.

A KAC vezetősége, mely tanujelét adta az igazi tiszta sporteseménynek, elhatározta, hogy a jövőben vendégül fogja látni sorra, saját költségén, mindazon székelyföldi egyesületeket, akik a labdarugósport terén a fejlődés előtt állanak. Értesülésünk szerint a KAC példáját a fővárosi egyesületek is követni fogják és tavasszal több erdélyi és székelyföldi csapatot fognak meghívni a fővárosba.

Súlyos vereséget szenvedett a Bástya

Budapestről jelentik: Az NB II. keleti csoportjának küzdelmei során vasárnap Budapesten a Hungária ellen játszott a Bástya, amely 7:1 (4:0) arányú súlyos vereséget szenvedett. A kolozsvári csapatból Kapusi komolyan megsérült és a második félidőben 20 percet nem játszott. A Bástya sokat támadott, de a lövései nem sikerültek. Egyetlen gólját Both szerezte. A Hungária — fővárosi lapjelentések szerint — ilyen arányban és megérdemelten nyerte a mérkőzést.

Megalakította vivószakosztályát a Postás SE

KOLOZSVÁR. Erdély fővárosában igen nagy kedvvel indult meg az új vivóidény. A KAC hatalmas vivógárdája Szabó László és V. Várady József honvéd vivómester edzők vezetése mellett már második hónapja hetenként háromszor is edzést tart.

Az elmúlt napokban a Postás SE is megalakította vivószakosztályát, melynek vezetőjévé Szabó Elemért választották meg. A Postások vivószakosztályába a megindulás napján 15-en léptek be, akik már hozzá is láttak az edzésekhöz. A vivószakosztály vezetősége vitéz Várady Józsefet, zls. honvéd vivómestert szerződtette le edzőnek, aki nagy lelkesedéssel fogott hozzá az új szakosztály megszervezéséhez és fellendítéséhez. Az oktatások minden kedden és csütörtökön a KAC Unió-utca 21. szám alatti nagytermében délután 4 órától 7 óráig lesznek. A Postások vezetősége a vivás népszerűsítése céljából úgy döntött, hogy lehetőséget nyújt az egyesületeken kívülieknek is, hogy a vivás oktatásban részesülhessenek és ezért mindenkit szívesen lát, aki az egyesület

színeiben szerepelni óhajtana. Jelentkezni lehet az oktatások ideje alatt a vivóteremben v. Várady József vivómesternél.

Értesülésünk szerint a Helyőrségi Tisztviselői Sport és Kaszinó Egyesület vivószakosztálya is megkezdte a jövőben működését. Az eddigi tervek szerint az edzések minden kedden és csütörtökön a KAC vivótermében v. Várady József vezetése mellett este 7 órától 9 óráig lesznek.

December 4-én és 5-én egyéni ökölvívóbajnokságokat rendeznek Kolozsváron

KOLOZSVÁR. A Magyar Ökölvívó Szövetség erdélyi kerülete az erdélyi ökölvívósport fellendítése érdekében december 4-én és 5-én Kolozsváron rendezte meg a kerületi „Mátyás király” egyéni ökölvívóbajnokságokat. A bajnokságokra súlycsoportonként minden egyesület 1 versenyzőt nevezhet be és azt kiesési rendszer alapján bonyolítják le. A súlycsoportok győztesei a kerületi egyéni Mátyás bajnoki címet és aranyozott bajnoki jelvényét, a második helyezettnek ezüstöt, a harmadik helyezettnek bronzot nyújt. A pontverseny alapján a legtöbb pontot elért egyesület vezetője aranyozott, edzője pedig ezüstözött jelvényt nyer. A nevezési határidő december 1. déli 12 óra. Benevezni lehet Geréb Károly MŰSz IX. ker. titkárához, Kolozsvár, Deák Ferenc-utca 4. Baross Szövetség.

Elutasította az Asztali Tenisz Szövetség az NSE KAC elleni óvását

KOLOZSVÁR. A Nagyváradi Sport Egylet megóvta a KAC ellen 9:4 arányban elvesztett Nemzeti Bajnoki asztali tenisz mérkőzését azon a címen, hogy Vladone Viktor és Komoróczy Ödön jogosulatlanul szerepeltek a piros-fehérek színeiben. A Magyar Asztali Tenisz Szövetség az elmúlt napokban tartott ülésén elutasította az NSE óvását, mivel megállapították, hogy a két kiváló játékos jogosan játszott a KAC színeiben az NSE ellen.

Vidoni (KEAC) nyerte a KAC III. osztályu törversenyét

KOLOZSVÁR. Vasárnap zajlott le a KAC vivóhelyiségében a KAC helyi III. osztályu törversenye, amely, amint azt szakkörökben is megállapították, a kolozsvári III. osztályu vivók nagy fejlődéséről tett tanúbizonyságot. A versenyen, amely elég szépszámu közönség jelenlétében folyt le, tíz versenyző indult, közöttük a város minden számottevő III. osztályu törversenyzője. Eredmények a következők: 1. Vidoni KEAC. 2. Moll KEAC. 3. Ávéd KEAC. 4. Kovács KEAC. 5. Vajna

KISOK—KAC. 6. Galli KEAC. 7. Zombori KAC—KISOK. 8. Kovács KAC—KISOK.

A versenyt Szabó László vivómester rendezte.

Vasárnap Budapest—Kolozsvár ifjúsági ökölvívóbajnokság

KOLOZSVÁR. Vasárnap délután 5 órakor igen gazdag sporteseményben lesz része Kolozsvárnak. A KKASE rendezte meg az Unió-utca 21. szám alatti Redout nagytermében a Budapest—Erdély ifjúsági ökölvívó küzdelmet. A kolozsvári csapat vezetősége már minden előkészületet megtett a nagy verseny megrendezésére, melyen Nagyváradi, Szatmár, Nagybánya, Marosvásárhely és Kolozsvár legjobb ifjúsági ökölvívóiból összeállított válogatott fogja felvenni a küzdelmet a fővárosi ökölvívókkal szemben.

KAC öregek—Ékszerészek 8:2 (4:1)

Társadalmi kupamérkőzés, melynek során a KAC öregek hengereltek. A mezőnyből kivált Bonyhádi, aki egymaga 5 gólt lőtt. Góllövők: Bonyhádi 5, Schultz, Szathmáry és Vass dr., illetve Bakos. Jók voltak: Szathmáry, Raduch, Sütő, Bonyhádi, illetve Bakos és Makovi.

KEAC—KMFSE kézilabdamerkőzés 10:6 (3:1)

KOLOZSVÁR. A KEAC és a KMFSE ujonnan alakított kézilabdaszakosztályai vasárnap rendezték első komoly mérkőzésüket. A fiatal és lelkes fűszkolások egészen szép játékot mutattak be és min-

KÖZGAZDASÁG

Kilölelték Kolozsvár és Kolozsmegye területén a zsirgyűjtőket

KOLOZSVÁR, november 16. Dr. Inczedy-Joksmán Ödön főispán, ellátási kormánybiztos most tette közbe azoknak a kolozsvári és kolozsmegyei zsirgyűjtőknek névsorát, akik a házi vágásokból származó sertések után leadandó zsírmennyiséget összegyűjtik.

A névsor a következő: Husárgyár Kft. Kolozsvár, Kriza-utca 14. Jakab Ferenc Bodonkut. Kelemen P. István Kajántó. Lukács András Gyulatelke. Hangya Szöv. Választ. Hangya Szöv. Bonchida. Bereczki Kozma Demeter Kolozskörpád. Nagy János Kolozskara. Muntán József Apahida. Gadó Lajos Szamosfalva. Gergely József Kolozs. Kóta Sándor Szamoszentmiklós. Hangya Szöv. Magyarpalatka. Ifj. Zaláni György Magyaracskás. Szabó István Kiskályán. Hangya Fogy. Szöv. Vista. Darvas Tibor Báré. Garba Simon Köteland. Pop Szilviusz Felsőszuk. Kozman Antal Bánffy-hunyad. Vargapál Ferenc Vármás. Tyoka János Nagysebes. Özv. Szimpeleán Tivadarné Kalotánadas. Miklós Jenő Nyárszó. Gál Ferenc Sárvasár. Hangya Fogy. Szöv. Körösfő. Farkány Viktor Malom-szeg. Lung János 26. hsz. Marótlaka. Bulzan Flórián Királyhágó. Vitális Lajos Körösfeketető. Lung Demeter Hódosfalva. Resztmann Gábor Sebesvár. Gidai Lajos Kissebes. Csernukán László Felsőföld. Bálint András Középföld. Czondi István Keted. Okos András Magyarókerke. Hangya Fogy. Szöv. Zentelke. Hangya Fogy. Szöv. Kalotaszentkirály. Török János Győrőfalva. Hangya Fogy. Szöv. Győrővársárhely. Vincze János Sztána. Hangya Fogy. Szöv. Zsombok. Hangya Fogy. Szöv. Magyarbikal. Özv. Antal Jánosné sz. Barta Ilona Farnas. Kulcsár János Erdőfalva. Kiss S. Sámuel Csucs. Kovács János Almásnyíres. Pop János Szentkalotnadorna. Pop Ágoston Völcs. Dáskál Demeter Kecskéhat. Vajda Gábor Récekeresztur. Kiss János Magyarderzse. Simon K. István Páncélcseh. Moldován Szilárd ü. v. Hosszumacsás. Bántó Árpád Csomafája. Dobai Jenő Kolozsgyula. Hangya Fogy. Szöv. Kolozsborsa. Hadnagy Ádám Telekfarka. Kovács János Fejérd. Ambrus Elek Magyaróklós. Hangya Szö-

Hölgyek figyelmébe!

Megnyílt

D. Kirnbauer Rezsőné
nőidivatszalonja.

Rákóczi-út 21. Telefon 35-53.

03872

den reményünk meg lehet arra, hogy ez a szép sport is komoly fejlődésnek indul városunkban. A mérkőzés eredményei:

KEAC—KMFSE 10:6 (3:1). A KEAC jobb csatárjátékával nyert. Góldobók: Dénes 4, Vajna 2, Koncz 3 és Kajl, illetve Fülöp 3, Kenyeres 1 és Andrásy. Jók voltak: Dénes, Kovács, Tusa, Zakariás, illetve Dobos kapus. Fülöp és Kenyeres. Cziki-mántory a mérkőzést jól vezette.

A KAC CÉLLÖVŐSZAKOSZTÁLYA felkéri a verseny és pótkeret összes tagjait, hogy f. hó 18-án, csütörtökön este fél 7 órakor az egyesület helyiségében fontos megbeszélés végett megjelenni szíveskedjenek.

AZ NB KELETI CSOPORTJÁBAN vasárnap a következő meglepetésszerű eredmények voltak: Kábel SC—SzAC 4:1 (1:1). BVSC—Törökvs 1:1 (0:1). Bethlen Gábor—Attila 3:0 (1:0). NSE—MSE 3:0 (1:0). MNMK—SzMÁV 4:0 (2:0).

A KEAC ATLÉTIKAI SZAKOSZTÁLYA ma, kedden este az egyesület helyiségében szakosztályi ülést tart, amelyre felkéri az összes versenyzőket, hogy szíveskedjenek megjelenni. A gyűlésen osztják ki az idei verseny díjait, valamint ugyancsak ez alkalommal beszélnek meg igen fontos és időszerű kérdéseket.

vetkezet Kendilona. Barabás József Lónapoklostelke. Meszán Gábor Doboka. Székely Miklós lakik Borsaufalu. Pap Tivadar Szótelke. Opris Antal Vajdaháza. Hangya Fogy. Szöv. Ördögkeresztur. Koszorus István Kisseküllő. Hangya Fogy. Szöv. Nagyseküllő. Székely Lajos Topaszentkirály. Gál Lajos Almásdál. Hangya Fogy. Szöv. Magyarzsombor. Hangya Fogy. Szöv. Adalin. Vess László Komlósfalu. Kimpán János Füzes. Májer János Füzeszentpéter. Boldor Gusztáv Ugruc. Dánc László Milvány. Volitor János Drág. Vajk Péter Almászentmária. Szilágyi Sándor Almászentmihály. Zörgő József Hidalmás. Hangya Fogy. Szöv. Közepalak. Gálos György Tótelke. Petrán László Almásamási. Hangya Szöv. Nagypetri. Soós Albert Forgácskut. Hangya Fogy. Szöv. Jegenye. Hangya Fogy. Szöv. Inaktelke. Hangya Fogy. Szöv. Egeres. Hangya Fogy. Szöv. Mákófalva. Hangya Fogy. Szöv. Bogártelke. Speranta Fogy. Szöv. Solyomtelke. Gorboana Fogy. Szöv. Magyargorbó. Hangya Fogy. Szöv. Türe. Krisán György Pusztatopa. Plugarul Fogy. Szöv. Nádasberend. Plugarul Fogy. Szöv. Nádaszentmihály. Ujvári Elemér Magyarsárd. Pászvány Hugó Magyarnádas. Hangya Fogy. Szöv. Méra. Hangya Fogy. Szöv. Magyarvista. Ambrus G. István Magyarkiskapus. Hangya Magyarkapus. Bálint Ilona Nádaspapfalva. Hangya Fogy. Szöv. Szucság. Hangya Fogy. Szöv. Kisbács. Szentkovács Béla Magyarlóna. Plugarul Fogy. Szöv. Kolozstótfalu. Hangya Fogy. Szöv. Szászfenes. Süveges István Gyalu.

A BESZTERCEI KÖZTISZTVISELŐK SZÖVETKEZETÉNEK RENDKÍVÜLI KÖZGYÜLÉSE. A szép eredménnyel működő köztisztviselők szövetekezete rendkívüli közgyűlésén igazgatósági és felügyelőbizottsági tagjait 3—3-ról 6—6-ra kiegészítette. Igazgatók: Csomor Barnabás gazdasági felügyelő, Galambos Ferenc postafőnök, Kovács Károly vm. számv. tanácsos, Pálhegyi Lajos közjóléti szov. igazgató, Sikló Lajos jb. iroda-igazgató és Zöld István dr. közkórházi ig. főorvos. Felügyelőbizottsági tagok: vitéz Istvánffy József erdőigazgató, Czettele Dezső állomásfőnök, vitéz Gulyás György városi számv. főnök, Macskásy Attila gimn. igazgató, Merksz Béla OTI igazgató és Sófalvi Balázs népisk. igazgató.

REFORMÁTUS IMÁHÉT DESEN. A dési református egyházközség november 15—21. között imáhetet rendez, amelyen többek között László Dezső kolozsvári esperes, Bíró Mózes kolozsvári lelkipásztor, dr. Gönczy Lajos teológiai igazgató tartanak előadásokat. Ugyanakkor a cichegyi hívek számára templomi kultúrnapot rendeznek.

Félverszázados külföldi összeköttetésem lehetővé teszi,

hogy finom solingeni acélárakban és szemüvegekben még mindig a legjobbat és viszonylag olcsón tudom nagyrabecsült vevőimnek nyújtani. A világhírű J. A. Henkels solingeni iker-jegű zsebkések, ólók, borotvák, kertészkesztyűk, valamint önbortváló-pengék gyári lerakata:

KUN MÁTYÁS FIA KOLozSVÁR, KOSSUTH LAJOS-U. 1.

Német hadijelentés:

A Dnyeper-ívből széles arcvonalon ismét támadnak a szovjet csapatok

Berlinből jelenti a DNB: A véderő fő-parancsnoksága közli:

A Krim-félszigeten, Keresztől északra, kemény harcokban szétvertünk többször megismételt ellenséges támadásokat.

Perekoptól keletre a 38. román gyalogezred részei Tabisa százados vezetésével támadásban megsemmisítették egy ellenséges gránátvető századot.

A Dnyeper alsó folyásánál német hegyi vadászok meglepetésszerűen előre törtek a chersoni hídfőnél, foglyokat ejtettek, zsákmányt hoztak magukkal és visszaverték az ellenség ellenőzéseit.

A Dnyeper nagy ívében a Szovjet erős gyalogos és páncélos erőkkel ismét támadást indított. Elkeseredett küzdelem után Dnyepropetrovsktól délnyugatra és Krivojrogtól északnyugatra megfúrtuk az áttörési kísérleteket és az ellenségnek súlyos veszteségeket okoztunk. Krivojrog városától északra ellentámadással felfúrtuk az ellenségnek túlerőbevetéssel arcvonalunkba történt betörést. A harcok teljes erővel tovább tartanak. Ezekben a harcokban összesen 120 szovjet harckocsit lövöldöztek.

A dnyeperi arcvonalon a Cserkaszi két oldalán átkelt ellenséget visszavertük a folyón túlra.

A kiev és zsitomiri szakaszon néhány elvesztett helységet újra visszavertük. Szétvertünk egy ellenséges harcosportot. A Zsitomirnál harcoló csapatainkat a várostól nyugatra és északnyugatra lévő állásainkba vontuk vissza.

Gomeltől délnyugatra napokig tartó vesztéses harcok után az ellenségnek sikerült egy betörés. Ellenséges lovasság és harckocsik rajtaütésszerűen megkísérelték bevenni Rjescica városát. A támadó alakulatokat összelőttük. Gomel két oldalán a Szovjet több támadása megfiúsult.

Szmoleszktől nyugatra a Szovjet több lövészhadosztály és erős harckocsialakulatok bevetésével újra kezdte áttörési kísérleteit. Elkeseredett harcokban visszavertük a több hullámban támadó ellenséges erőket, helyi betöréseket elrekesztünk és csak ezen az arcvonalon 56 ellenséges harckocsit kilőttünk. Szmoleszktől északnyugatra a harctevékenység némi-

leg csökkent.

A keleti harctér többi részén Nevel környékéről jelentenek ellenséges helyi támadásokat.

A légierő 12-ik és 17-ik légvédelmi hadosztálya mintaszerűen és fáradhatatlanul vette ki részét a Szovsz torkolatánál és a Dnyeper ívében folyó földi harcokból. Ezek jelentékenyen hozzájárultak az ezen a szakaszon elért elhárító sikerhez.

A délolaszországi arcvonalon vasárnap csak tüzéségi és felderítő tevékenység folyt.

A fiumei öbölben a földi csapatok haditengerészeti kötelékekkel együttműköd-

ve, partraszálltak a bandák által megszállva tartott Krk, Cherso és Lissino szigeteken. Erélyes beavatkozással az ellenséges beavatkozást megtörték és a szigeteket megszállták. Sok fogoly és zsákmány került kezükbe. Könnyű tengeri erők elfogtak több járművet, amelyen ellenséges csapatrészek megkísérelték a menekülést.

A légierő a Földközi-tenger keleti része felett további 5 ellenséges repülőgépet lelőtt.

Egy német tengeralattjáróvadász az Égei-tengeren elsüllyesztett egy ellenséges tengeralattjárót és foglyokat ejtett.

Rendkívül elkeseredett küzdelem Krivoj Rognál

Berlinből jelenti az Interinf.: Az a körülmény, hogy az elmúlt egyetlen harcinapon 210 szovjet páncélos lövöldözött, de méginkább azok a véres veszteségek, amelyek árán a bolsevisták huzamosabb ideje folytatják támadásaikat és különösen az arcvonal déli és keleti szárnyán a felőrő és elhasználódási csaták az időjárás fokozódó rosszabbodása ellenére semmit sem veszítettek súlyosságukból, világosan mutatja, hogy a Szovjet nagy ember- és anyagvesztései nem hozták meg számára a várt eredményt. A bolsevisták területet nyertek ugyan, de hadászati reményeiknek tulajdonképpen célját, a német seregek szétzúzását, vagy akárcsak komoly gyengítését, nem tudták elérni. A betörési helyek déli szárnyán a német páncéloskötölkélek előretöréseikkel több ponton fontosabb területet visszaszereztek, úgyhogy a betörés arcvonalát jelentékenyen megsűkíthették. A kiev betörési körzetben utcai és házakban folytatott harcokkal a bolsevisták több helységet szétfúrtak. Egy szovjet páncélosdandárt körül-

zártunk és megsemmisítettünk. Más pontokon a Szovjet nyugat felé előretörést ért el, miután az itteni támaszpontok személyzetét tervszerűen visszavontuk.

A nagy Dnyeperkanyarulatban — mint már jelentettük — a bolsevisták tegnap mintegy 30 lövészhadosztállyal és 5 páncélos hadtesttel tömegtámadást indítottak a német arcvonal ellen a zaparozsjei és a krivojrogói harcterület között. Óriási ölszertelenséggel megölték a készített elő a támadást az egész arcvonalon. A súlypont Krivoj Rogtól északra és az északnyugatra eső területen volt. A Szovjet itt sűrűn elhelyezett gyalogsággal és páncélososzlopokkal támadott és egyes helyi betöréseket is el tudott érni. A késő esti órák folyamán azonban lendületes ellenőrközéssel rendkívül elkeseredett küzdelem után lényegesen rendbehoztuk ezeket. A támadási arcvonal északnyugati szárnyán többórás véres harcok után a német vonalat a védelemre nézve kedvező szakaszra visszavontuk.

A győzelem azoké, akik az igazságért harcolnak -- mondotta Sigemicu japán külügyminiszter

Osakából jelenti a DNB: A nagykeletázsiai értekezlet által legutóbb kiadott nyilatkozat utmutató, amely egy újabb világot jelent — mondotta Sigemicu külügyminiszter vasárnapi beszédében. A nagykeletázsiai célok lényegül a következő négy tény emelte ki: 1. az a történelmi tény, hogy a győzelem azoké, akik az igazságért harcolnak; 2. a nagykeletázsiai nemzetek szilárd összetartása Japán mellett; 3. a keletázsiai nemzetek a világ összehangolásáért és megértéséért harcolnak, amikor a

szabadság útját és a faji megkülönböztetések eltörlésének útját követik; 4. Keletázsianak a maga igazába vetett rendíthetetlen hite az új Ázsia

Japán légitámadás Port-Darwin ellen

Tokióból jelenti az MTI: Mig a Salamon-szigetek környékén továbbra is heves légi és tengeri csaták folynak, a tengerészeti repülők az elmúlt éjszaka azokat az ausztráliai támaszpontokat támadták, amelyekről az ellenséges repülőgépek rendszerint vállalkozásaikra indultak a délnyugati Csendes-óceán felé. Eddig egy délnyugatszcndes-óceáni támaszpontból ér-

megteremtésre kell hogy vezessen, amelyet mind az angoloknak, mind az amerikaiaknak el kell ismerniük.

kezett jelentés szerint a japán alakulatok november 12-én reggel Port-Darwin vidékét támadták. Miután megtörték az elhárításra felszállt ellenséges vadászok ellenállását, a japán repülők Port-Darwinban katonai berendezéseket gyújtottak fel, továbbá sikeresen bombáztak három repülőteret.

A DDPK Giraud elmozdításának jelentőségéről

Berlinből jelenti a DNB: A Deutsche Diplomatisch-Politische Korrespondenz messzemenő jelentőségű eseménynek mondja Giraud tábornok elmozdítását a francia szakadár mozgalom algériai vezetésének elnökségéről. Giraud tábornokkal — írja a DDPK — eltűnik az utolsó képviselője is Északafrikából azoknak a francia tábornokoknak és politikusoknak, akik 1942 november 9-én a partraszálló amerikai csapatok mellé szegődtek, hogy az Egyesült Államok segítségével megvédhessék a brit imperializmus ellen a tengerentúli francia birodalmat. Ennek a folyamatnak rendkívüli jelentősége a nagyhatalmak viselkedésére vezethető vissza, amelyek a két francia tábornok mögött állnak. E tábornokok vetélkedése most De Gaulle győzelmével végződött. Az angolok, akik a vichyi kormánnyal és bizalmiférfijaival az oráni és dakari események óta a gyakorlatban hadiállapotban voltak és De Gaullet Vichy elleni harcában feltétel nélkül támogatták, már előre nem jó szemmel nézték, hogy Amerika tárgyal-

Darlan tengernaggyal, míg Eisenhower az angolok nagyon ügyesen várboltolták Sziciliába, úgyhogy most Délolaszországban éppen elég elfoglaltsága van, Giraudot pedig, Amerika politikájának utolsó képviselőjét Északafrikában megfosztották minden tisztségétől. De Gaulle most annak a szovjet politikának bajnoka, amely Visinszkiné a földközitengeri bizottságba való küldésével és Bogomolovnak a szakadár francia algériai bizottság mellett való elismerésével nemcsak a Földközi-tenge-

A svéd sajtó Umanszki nyilatkozatáról

Stockholmból jelenti az MTI: Umanszki orosz nagykövetség Mexikóban az orosz—lengyel határokról tett kijelentése stockholmi politikai körökben nagy figyelmet keltett. Jellemzőnek tartják, hogy — mint a nyilatkozatból kitűnik — a Szovjetunió nem enyhíti messzemenő követeléseit. A befolyásos orosz diplomata nyilatkozata, akinek állásfoglalását a moszkvai felfogás kifejezésének látják, megerősítette azokat a korábbi londoni jelentéseket, amelyek szerint az oroszok igényt tartanak a kelet-ukrajnai területekre és az orosz—lengyel

diplomáciai viszony megszakítását tulajdonképpen azért hívták ki, hogy szabadkezüleg legyen a lengyelkérdés feldolgozásában. A kis peremállamokkal szemben folytatott orosz politikát illetően a svéd közvélemény nyugtalanítja az, hogy a moszkvai értekezletől kiadott záróközlemény semmit sem tartalmazott Finnországról, Lengyelországról és a Balti-államokról. Ezeket a kérdéseket illetően Svédországban nem nagyon derülátóak. Az orosz rádióknak Finnország ellen intézett támadásai és a londoni rádióknak azok a

Mátyás Király

mozgósínház.

MA

PREMIER!

Latabár

óriási sikerű vígjátéka:

1 bolond

100-at

csinál

Rendezte: Már onffy Emil.

Zenéje: Dr. Sándor Jenő.

Szereplők még: Egri Mária, Hidvéghy Valéria, Mály Gerő, v. Benkő és Rajnay Gábor. — Hausz-film.

Előadások kezdete 3, 5, 7 órakor.

kijelentései, amelyek Finnországtól feltétlen megadást követelnek, a svéd sajtóban erős visszahatást keltenek.

A Svenska Dagbladet azt követeli, hogy a svéd közvélemény hamarosan foglaljon állást Finnország ügyében. Stockholm-ban meglehetősen nagy feltűnést keltett, hogy az orosz peremállamok kérdésében amerikai hangok is állásfoglaltak „a realitás politika” mellett. Egy amerikai hírközlő iroda még sokkal tovább ment és a háború után valószínűleg várható fejlődést úgy állította be, hogy a kisállamok jövője Oroszországtól fog függeni, mert Angliának és Amerikának egyéb teendői is lesznek, semhogy adott esetben a kisállamok érdekében lépjenek fel és ezzel ártanak az orosz—angolszász kapcsolatoknak. Ezeket az elgondolásokat a svéd sajtó egyöntetűen elutasította.

Olaszországi hírek

GRAZIANI tábornagy nemzetvédelmi miniszter vasárnap a rádióban felhívást intézett az olasz ifjúsághoz. Az új köztársasági hadseregbe katonai szolgálatra behívott ifjakhoz szólott. Feszülítette őket, akik az újjáébredő haza új hadseregének magvát képezik, hogy habozás nélkül vállalják a küzdelmet a nemzeti ügyért.

NÁPOLYI jelentés szerint a Campagna olasz tartományi és községi tisztviselőinek mintegy harmad részét elbocsátották. Az elbocsátottak jegyzéke közel 600 olyan tisztviselőt és alkalmazottat nevével tartalmazza, akiket a fasiszmussal fenntartott szoros kapcsolataik miatt mozdítottak el.

MOSSOLINI november 27-re minisztertanácsot hívott össze, amelyen első ízben került tanácskozára a köztársasági fasiszta állam egész szociálpolitikai és gazdasági terve.

AZ ANGOLSZÁSZ megszállók közölték, hogy eddig Olaszország megszállt területén 500 fasiszta polgármestert mozdítottak el. A szövetségesek Nápolyban rádióadót helyeztek üzembe, amely a szövetségesek céljait szolgálja.

A KÖZTARSASÁGI fasiszta kormány elrendelte az 1924 és 1925-ös korosztályok mozgósítását.

A STEFANI-IRODA hivatalos közlésben ismerteti a köztársasági fasiszta kormánynak a katolikus papsággal kapcsolatos álláspontját. Eszerint az új olasz állam tiszteltben tartja a katolicizmus alapelveit, viszont a papság tanúsítson kifogástalan magatartást és főleg a kommunista áramlatokkal szemben védekezést.

ELLENZÉK politikai napilap.

Felelős szerkesztő:

ZATHURECZKY GYULA

Felelős kiadó:

VITA SÁNDOR